

E 51
A BUDAPESTI ÁLLAMI ELEMI

TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1908—1909. ISKOLAI ÉVRŐL.

SZERKESZTETTE

Dr. BALÓ JÓZSEF

IGAZGATÓ.

BUDAPEST

PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1909.

A BUDAPESTI ÁLLAMI ELEMIS

TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

ÉRTESITŐJE

AZ 1908—1909. ISKOLAI ÉVRŐL.

SZERKESZTETTE

Dr. BALÓ JÓZSEF

IGAZGATÓ.

BUDAPEST

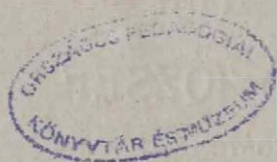
PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1909.

REV 98

REV 2010

MAGY. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

M. A. KÖNYVTÁRÁBÓL
átengedett mű

I. Az iskolai év története.

1. Az 1908/9. iskolai év a következő mozzanatokkal kezdődött: augusztus 31-én tanári gyűlés; szeptember 1-én és 2-án javító-vizsgálatok; 3-án és 4-én beiratkozások; 5-én az iskolai év ünnepies megnyitása; 6-án, vasárnap *Veni Sancte*, és 7-én a tanítás megkezdése.

Ez utóbbi naptól kezdve a tanítás június 9-ig — az iskolai szüneteket kivéve — zavartalanul folytatódott s június 10-én *évváró ünnep*tel záródott le. Az évvégi vizsgálatok június 25-én értek véget.

Beiratkozott szeptember 3-án és 4-én az I. osztályba 39, a II. osztályba 35, a III. osztályba 25, a IV. osztályba 30, összesen 129 növendék; vizsgálatra állott az iskolai év végén 33 + 34 + 24 + 28, összesen 119 növendék.

A gyakorló-iskola mindennapi iskolájában a tanítás szeptember 5-én kezdődött, a gazdasági ismétlőben szeptember 17-én; az *Ifjúsági Egyesület* szeptember 24-én alakult meg.

A gazdasági ismétlő-iskolának ebben az évben I. és II. osztálya volt, amelyeket az általános ismeretekben *Kún Alajos*, gyak. isk. tanár, a szakismeretekben *Snašel Ferenc* tanár, összevontan vezetett. A tanulók pontos iskolabajjárásáért a küzdelem az egész iskolai évben állandó volt s mégis év végére az I. osztály száma 10-ről és a II. osztályé 2-ről majdnem a semmire olvadt le. Ennek dacára azt a célját, hogy a IV. évesek ebbeli tanításban is gyakorolják magukat, elérte.

Az ifjúsági egyesület tagjainak, azaz állandó látogatóinak száma 18—8 között állandóan ingadozott, de a IV. éves tanítónövendékek ebbeli gyakorlataira ez elégségesnek bizonyult. Októbertől április közepéig minden IV. éves tanítónövendék részt vett egy-egy gyűlés vezetésében és tanításában, amelyre az igazgatóval együtt megállapított tétellel készült.

Az *Ifjúsági Segítő- és Abstinens-egyesületek* meg az *Ifjúsági Önképzőkör* a munkálataikat október hóban kezdték meg.

Számbavehető betegség az egész iskolai évben nem akadályozta sem a tanárokat, sem a növendékeket a munkájukban.

A tanári karban beállott változás csupán annyi volt, hogy *Radnai Oszkár* segédtanár kineveztetett rendes tanárrá.

2. Az intézet pedagógiai és külön didaktikai munkáját a tanterv szellemének alapos magyarázása, végrehajtása jellemezte.

Ebből a munkából kiemelkedik a gyakorlati kiképzés intenzitásának fokozása. A szaktanárok állandóan keresték a gyakorlóiskolával a kapcsolatot; minden tanár végzett a gyakorlóiskolában mintatanítást. A tanári kar mindent megtett, hogy a gyengébb növendékek is elérjék a célt; észrevétette az arra egyáltalában nem hivatottakkal, hogy más pályán igyekezzenek a kenyérkeresetre.

A tanárkar a modern szociális szempontokat buzgón felkarolta, amely törekvésnek ez intézet régi melegágya s az ide vonatkozó intézményeivel harciosa is.

A tanítóképző-intézeti tanárok március—áprilisban rendezett szociológiai tanfolyamán az egész tanári kar megfordult s a vonatkozó eszméket állandóan napirenden tartja.

A magyar nyelvnek más ajkú iskolákban való tanítási módszere állandóan felszinen volt. Májusban *Quint J.* segédtanár vezetésével *Pesthidegkúton* a III. és IV. évesek a helyszínén szemlélték a módszernek mibenlétét.

Emelte a tanári kar buzgalmát a *tanítóképző-intézeti tanárképző kollégium* didaktikai gyakorlatainak vezetése. A tanítási gyakorlatban összesen 15 I. és II. éves tanárjelölt vett részt. Bővült e gyakorlatok tartalma az iskolai évben azzal, hogy mind a hospitáló I. éves tanárjelöltek, mind pedig a folytatólagos tanítást végző II. éves tanárjelöltek részletesen és írásban dolgozták ki tapasztalataikat és tanítástervezeteiket.

A tanári kar mindent megtett, hogy keze alól kötelességtudó, pontos, jó modorú tanítók kerüljenek ki, akik az erkölcsnek is, a magyarságnak is hivatott erős várai.

A szemléltetés elvét a következő kirándulások szolgálták: *Quint J.* tanár a *Gyengeelméjűek* intézetébe és a *kisdédóvóba* vezette a IV. éveseket; szintén ezeket *Miklós G.* a *Ganz-gyár* villamos osztályába, az I. és II. éveseket pedig növénygyűjtésre az erdőkbe; *Snašel F.* a *Mezőgazdasági Múzeumba* vezetett kirándulást.

Gyakran jelentek meg a III. és IV. éves ifjak a *Gyermek-tanulmányi Társaság* felolvasó ülésein.

Az intézet IV. éves növendékei 8 napra terjedő kirándulást tettek az iskolai év szeptember havában Délmagyarországra. Az útirány a következő volt: Budapest, Arad, Temesvár, Resica, Bázsiás, Alduna, Orsova, Vaskapu, Herkulesfürdő, Szeged, Budapest. A kirándulást *Quint József* és *Mészáros Jenő* tanárok vezették. A

növendékek szerzett tapasztalataikról az *Önképzőkör* ülésein számoltak be.

A béke napját május 18-án ültük meg, melyen *Mészáros Jenő* tanár és *Szöts B.*, IV. éves növendék tartottak előadást. A *Fák és Madarak napját* május 21-én a zöld lombos udvaron tartottuk, hol *Kelemen Miklós*, IV. éves növendék intézett igen sikerült nevelő-oktatást a gyakorló-iskola növendékeihez. Ezt követte a gyakorló-iskola termében *Kún Alajos* gyakorló-iskolai tanár buzdító beszéde. Mindkét ünnepen jelen volt az egész tanári kar és az egész ifjúság.

Tóth J., IV. és *Ungar M.*, III. éves növendékek a tanítás gyakorlatában versenyeztek, amelyen *Tóth J.* a *Keller-alap* 8 koronás kamatát nyerte jutalmul, *Ungár* pedig a tanárkar dicséretét.

A tanárkart ez évben az az öröm érte, hogy gróf *Apponyi A.*, vallás- és közoktatásügyi miniszter úr elismerését fejezte ki a londoni kiállításon való közreműködésért, amelyért az intézet a *jury*-től aranyérmes oklevelet nyert.

Az intézet legnagyobb örömei azonban jövő új épületével állanak összefüggésben. Ez évnek a sikere ugyanis az, hogy *Nagy Virgil*, műegyetemi tanárnak az épületre vonatkozó tervét a m. ministerium elfogadta, s elrendelte, hogy azon az alapon az építés 1909. őszén megkezdődjék, úgy, hogy az intézet a működését az 1910/11. iskolai évben az új épületben kezdhesse meg.

Ez öröm mellé járult az is, hogy az új épület telke, mely vagy 1.700 □-öl² volt, 752 öl² szerzésével 2.452 öl²-re egészített ki, amely terület már teljesen elégséges arra, hogy azon egy modern épület kifejlődhessék.

Hála mindezekért e helyen is gróf *Apponyi Albert* miniszter úr, dr. *Tóth János* államtitkár úr ő excellenciáinak és dr. *Neményi Imre* miniszteri tanácsos úrnak.

Az intézet ez évi életét részletekben, külön címek alatt ismertetjük.

Álljanak itt az iskolai ünnepek műsorai.

1908. november 19-én, *Erzsébet királyné emlékére tartott ünnep sorrendje:*

1. »Fohász«: énekli az ifj. énekkar.
2. »Ünnepi beszéd«. Mondta *Mészáros Jenő* tanár.
3. *Händel*: hegedű kettős. Előadta az ifj. zenekar.
4. »Nemzeti fohász«. Szavalta *Maczkó Gyula* II. éves növ.
5. »Bérczről visszanez a vándor«. Énekli az ifj. énekkar.
6. *Falk R.* »Erzsébet emlékezete« (melodráma). Előadták. *Karabélyos E* és *Holtzmann R.*
7. *Erkel*: »Himnusz«. Énekli az ifj. énekkar.

1909. április 11-én tartott ünnep műsora:

1. Moyzes : »Fohász«. Énekli az ifj. énekkar.
2. »Ünnepi beszéd«. Mondta Mészáros Jenő tanár.
3. »Militár Marsch«. Előadta az ifj. zenekar.
4. Szentgyörgyi L. : »Dalos madár az én lelkem«. Énekli az ifj. énekkar.
5. Bach F. E. : »Andante«. Előadták Székely Antal és Holtzmann Róbert növendékek.
6. Erkel, »Himnusz«. Énekli az ifj. énekkar.

1909. márczius 15-én tartott emlékünnep műsora:

1. Schultz : »Fohász«. Énekli az ifj. énekkar.
  2. Elnöki megnyitó. Tartja Szócs Béla ifj. elnök.
  3. Ünnepi beszéd. Irta és elmondja: Tóth István.
  4. Petőfi S. : Nemzeti dal. Szavalja: Bartha Béla.
  5. a) Chopin : Nocturne; b) Lavotta : Hallgató magyar. Előadja az ifj. zenekar.
  6. Váradi-Kun L. : Petőfi a Hortobágyon, melodráma. Szavalja: Szalay Pál, zongorán kíséri: Holtzmann Róbert, cimbalmon: Németh L., hegedűn: Székely A.
  7. Ábrányi E. : Mi a haza? Szavalja: Karabélyos Ede.
  8. Bloch J. : a) Cinka Panna nótája, b) Bihari kesergője; vonós-négyes: Előadják: Kovachich J., Székely A., Barkász D., Calligaris F.
  9. Sz. Nagy. József : Honfidal. Énekli az ifj. énekkar.
  10. Vörösmarty M. : Szózat. Szavalja: Matzkó Gy.
  11. Erdélyi D. : Magyar ábránd. Cimbalmon előadja: Németh László.
  12. Erkel : Himnusz. Előadja az ifj. énekkar.
- Az ifj. énekkart Székely A., a zenekart Szócs B. vezette.

Jelentés a budapesti I. ker. áll. el. tanítóképző-intézet br. »Eötvös József« Önképzőkörének 1908/9. évi működéséről.

Önképzőkörünk ez évi működését az 1908. évi szeptember hó 19-én tartott alakuló gyűléssel kezdte. E gyűlésen választottak meg a kör tisztviselői. Ifjúsági elnök lett: Szócs Béla IV. é. növ.; pénztáros: Kriszt Sándor IV. é. növ.; jegyzőkké pedig: Bartha Béla és Joszt Ferenc III. éves tanítónövendékek választottak meg.

Önképzőkörünk vezetője a tanári kar részéről ez iskola évben is Radnai Oszkár tanár úr volt, aki fáradságot nem ismerő munkássággal vezette a kör ügyeit, s megragadott minden alkalmat, mely körünket mind szellemi, mind erkölcsi téren előbbre vitte. Mindig arra törekedett, hogy az egyéni erő e szabad terén kiki bemutathassa tehetségét egyik vagy másik téren. Önmunkásság és tevékenység volt a jelszó, s hogy ennek mennyire lett fogamatja, bizonyítják az alább felsorolt gyűlések tartalmas tárgysorozatai.

Az alakuló gyűlésen kívül tartottunk összesen 11 rendes gyűlést. E gyűlések műsorai a következők:

1908. évi október hó 3. Elnök megnyitó; 2. Bihari: »Hadik Obester nótája«. Előadták: Kovachich, Schmall, Matzkó és Calligaris II. éves növ.; 3. Torkos László: »A három arkangyal«. Szavalta: Matzkó Gyula II. éves növ.; 4. Gabányi: »Potyajegy« (monológ). Előadja: Calligaris Ferenc II. éves növ.

1908. október hó 17. 1. »Naplótöredék«. Irta és felolvasta: Tóth István; 2. Petőfi Sándor: »Vándor legény«. Szavalta: Kolencsik József I. éves; 3. Szirmai: »Miért mondjátok«. Szavalta: Lelkes László I. éves növendék; 4. Telkes Lajos: »Okt. 6-án«. Szavalta: Matzkó Gyula II. éves növendék; 5. A választmány tagjainak a megválasztása.

1908. évi november 7. 1. Milyen világnézet fejeződik ki Vörösmarty: »Gondolatok a könyvtárban« című költeményében? Irta és felolvasta: Ungár Miklós III. éves növendék; 2. Ábrányi E.: »Vándor madár«. Szavalta; Kolencsik József I. éves növendék; 3. Peterdi S.: »Az orr«. (monológ). Előadta: Calligaris Ferenc; 4. »A IV. éves növendékek délmagyarországi kirándulása«. Irta és felolvasta: Kelemen Miklós IV. éves növendék.

1908. november 21. 1. Airinger: »Ősz van«. Szavalta: Mézszáros Ödön I. éves növendék; 2. Hubay Jenő: »Hullámozó Balaton«. Előadták: Kovachich hegedűn és Holtzmann zongorán; 3. »Naplótöredék«. Irta és felolvasta: Tóth István IV. éves növendék; 4. »Kezdő tanítónak«. Szövegét írta: Gárdonyi G., dallamát szerzte: Major J. Gyula, férfikarra átírta: Barkász Dániel IV. éves növ., előadták a bentlakó IV. éves növendékek; 5. Csengeri A.: »A fogoly lengyel«. Szavalta: Szalay Pál II. éves növ.; 6. »A gyermek« (Semmitmondó történet). Irta és felolvasta: Joszt Ferencz; 7. Ridley Kohne: »Éljen«, csárdás. Előadták: Kovachich hegedűn és Holczmann zongorán.

1908. december 5. 1. A IV. éves növendékek délmagyarországi kirándulása (II. rész). Irta és felolvasta: Botta Ferenc; 2. Vonós négyes. Előadták: Szubotinovics E., Bartha B., Holczmann R. és Kovács S. III. éves növendékek; 3. »Melyik a legjobb« (Elbeszélés). Irta és felolvasta: Szócs Béla IV. éves növendék; 4. Milyen világnézet fejeződik ki Vörösmarty: »Gondolatok a könyvtárban« című költeményében? Irta és felolvasta: Ungár M. III. éves növendék; 5. Báthori: »Magyar népdalok«. (vonós) Előadták: Vlaszák, Harmat, Kindl és Stólmár I. éves növendékek; 6. »A volapük« (Monológ). Előadta: Szalay II. éves növendék.

1908 december 19. 1. »Hit és élet«. Irta és felolvasta: Tóth István IV. éves növendék; 2. Tompa M.: »A csalogány és a sas«. Szavalta: Matzkó Gy. II. éves növendék; 3. »Lázképek«. Irta: Goda Gy., felolvasta: Bartha Béla; 4. »Gedővár asszonya« (Melo-dráma). Irta: Kiss József. Szavalta: Szalay P., zongorán kísérte: Holczmann Robert; 5. Bloch J.: »Cinka Panna és Bihari kesergője«, vonós négyes. Előadták: Kovachich, Schmall, Matzkó és Calli-

garis II. éves növendékek; 6. Gyulai: »Második ásszony«. Szavaltá Szapári J. I. éves növendék.

1909. évi január hó 16. 1. »Oh én édes komámasszony«. Irta: Erdélyi J., Előadták: Karabélyos IV. és Szalay P. II. éves növendékek; 2. Breznai L. bírálata Goda Gyula: »Lázképek« című elbeszéléséről; 3. »Ledőlt szobor«. Irta: Petőfi S. Szavaltá: Böszörményi Géza I. éves növ.; 4. Kovács Béla bírálata. 5. Joszt Ferenc bírálata Ungár dolgozatáról; 6. Quartet Hayden-tól. Előadták: Kovachich, Schmall, Matzkó és Calligaris II. éves növ.; 7. »Néró«, költemény. Irta és felolvasta: Goda Gyula III. éves növendék; 8. »Későn nyílt virág«. Irta: Tóth István IV. éves növ. Felolvasta: Bartha Béla III. éves növ. Gaál felülbírálata Szőcs Béla: »Melyik a legjobb« című dolgozatáról.

1909. évi február hó 6. 1. A IV. évesek délmagyarországi országos kirándulása (utolsó rész). Irta és felolvasta: Tóth István IV. éves növendék; 2. Kiss Zoltán bírálata Tóth J.: »Későn nyílt virág« című elbeszéléséről; 3. »Ködkép« (Elbeszélés). Irta és felolvasta: Bartha Béla III. éves növendék; 4. Kupi F. IV. bírálata Botta leírásáról. 5. »Mikor a köd felszáll« (elbeszélés). Irta és felolvasta: Goda Gy. III. éves növendék; 6. Wagner R., Lohengrin-nyitányból. Előadták hegedűn: Kovachich, Schmall, Mackó és Calligaris II. éves növendékek; 7. Adametz Gyula felülbírálata Goda: »Lázképek« című elbeszéléséről; 8. Princinger bírálata Goda: »Néró« című költeményéről.

1909. február 20. 1. »A tárogató dal«. Irta Ábrányi E. Szavaltá: Gyurkovics Gy. 2. »Mi a haza?« Ábrányitól. Szavaltá: Szalay P. 3. »A hős Jefta«, költemény. Irta és felolvasta Goda Gyula. 4. Szauner felülbírálata Goda »Mikor a köd felszáll« c. elb.-ről. 5. Kerekes B. felülbírálata Bartha »Ködképek« c. elb.-ről. 6. »Karlsbad«. Vetített képekkel bemutatta Calligaris G., szövegét olvasta Matzkó II. éves növ.

1909. március 27. 1. Költemények. Irta Füredi Sándor. Felolvasta: Goda Gy. 2. R. Bohne G. dur quartett. Előadták: Vlaszák, Harmat, Kindl és Stólmár I. éves növ. 3. Éji találkozás. Irta Tóth István. 4. Ferenc felülbírálata Calligaris dolgozatáról.

1909. május 15. 1. A sors, elb. Irta Német L. 2. Költemények. Irta Füredi. Felolvasta Bartha. 3. Románc Hermann Venceltől. Előadták Calligaris csellón, zongorán kísérte Schmall Imre. II. éves növ. 4. Szabó József bírálata Füredi költeményeiről. 5. »Részlet a székely népeletből«. Irta és felolvasta: Szőcs Béla. 6. Petőfi S. »A vén zászlótartó«. Szav. Kolencsik J. I. éves növendék.

Önképzőkörünk ez iskolai évben nagyot fejlődött. Sikerült elérni, hogy majdnem minden tag szerepelt. Ezt különösen a bírálás ez idén behozott módja segítette elő. A már megbírált munkák felülbírálatra adtak ki. Így egyetlen munkával három egyén foglalkozott írásban. De a kiküldött bírálókon kívül itt épp

úgy, mint a szavalásnál és zeneelőadásnál számosan mondták el véleményüket s önképzőköri gyűléseink alkalmával nem ült senkin a semmittevés nyúgá. Szereplőink közül különösen a szorgalmuk által kitűnteket említjük meg.

A szavalás terén már tavalyról ismert Mackó és Szalay mellett kivált Kolencsik I. éves növendék, Karabélyos Ede. De körünk írói sem maradnak hátra. Közülök az idén csak úgy, mint tavaly, Tóth István válik ki leginkább. Mondhatjuk nem volt a körnek olyan gyűlése, melyen ne szerepelt volna. Mellette még Godát említhetjük, ki részint saját dolgozatai, részint felolvasások által tüntette ki szorgalmát. Zenészeink sorából kiválik a II. évesek vonós négyese, melynek tagjai játékkal sok gyönyörűséget szereztek. A társaság vezetőjét Kovachichot külön dicséret is illeti. Amellett, hogy a vonós négyest betanította, még külön is szerepelt több alkalommal. Méltó volt hozzá minden tekintetben kísérője Holzmann Róbert, ki szorgalmáért és szép játékaikért szintén dicséretet érdemel. Páratlan szorgalmával minden téren kitűnt Calligaris.

Az önképzőkör működésében haladás tapasztalható. Tavalyi 16 szavalattal szemben az idén 17 szavaltat volt. Legnagyobb a haladás az önálló dolgozatok készítésében, u. i. míg tavaly csak 13 ilyen dolgozat készült, most 20-szal dicsekedhetünk, sőt ezek között volt számos olyan, mely több gyűlést vett igénybe. A zene terén hanyatlás mutatkozott. A tavalyi 13 előadással szemben csak 12-öt említhetünk.

A tette serkentés és a munkakedv fokozására tűzött ki az önképzőkör 10—10 K-nás pályadíjat a március 15-iki beszédre és alkalmi szavaltatra. Az ünnepélyek rendezésében rendező-bizottság intézkedett Szócs Béla ifj. elnökkel az élén. A bizottság tagjai döntötték el a versenyszaválás és az ünnepi beszéd kifogástalanságának az eredményét; ők állapították meg az ünnep műsorát s jártak el a szükséges tennivalók végrehajtásában.

A rendes gyűléseken kívül tartottunk a márciusi dicső napok emlékére március 15-én hazafias nyilvános ünnepélyt, melynek tárgysorozata a következő: 1. Schultz: Fohász. Énekli az ifj. énekkar. 2. Elnöki megnyitó. Mondta Szócs Béla ifj. elnök. 3. Ünnepi beszéd. Irta és elmondta: Tóth István. 4. Petőfi S. Nemzeti dal. Szavalta: Bartha Béla. 5. a) Chopen: Nocturne; b) Lavotta: Hallgató magyar. Előadta: az ifj. zenekar. 6. Váradi-Kun L.: Petőfi a Hortobágyon Melodráma. Szavalta: Szalay Pál, zongorán kísérte: Holczmann R., cimbalmos: Német L., hegedűn: Székely Antal. 7. Ábrányi E. Mi a haza? Szavalta: Karabélyos E. 8. Bloch J. a) Cinka Panna nótája b) Bihari kesergője, vonós négyes. Előadták: Kovachich, Székely. Barkász és Calligaris. 9. Sz. Nagy József: Honfidal. Énekli az ifj. énekkar. 10. Vörösmarty M. Szózat. Szavalta: Matzkó Gy. 11. Erdélyi D.: Magyar ábránd. Cim-

balmon előadta: Németh L. 12. Erkel: Himnusz. Előadta: az ifj. énekkar.

Ez évi munkásságunk eredménye nem áll az előző évek mögött. Körünk ez évben is teljesítette magasztos feladatát s ezáltal nagy lépést tettünk a fejlődés és haladás útján. Reméljük, hogy amit ezen iskolai évben elmulasztottunk, megtesszük a jövőben, azon jóleső érzelem tudatában, hogy a legkisebb közreműködéssel is előbbre visszük körünk működését nagy feladata betöltésében.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Budapesten, 1909. június 13-án.

Barta Béla,
jegyző.

Bevétel

Pénztári naplókivonat.

Kiadás

S		Korona	Fillér	S		Korona	Fillér
1	Takarékpénztárban betétbe volt elhelyezve	1086	75	1	Könyvtári könyvekre	118	40
2	Mult évi maradvány	44	56	2	Jegyzőknek papírra	1	—
3	Tagsági díjak	125	—	3	Titkári napló	—	40
4	Meghívókból bevétel	10	80	4	Szolgának borraivaló	1	—
				5	Melodráma	2	65
				6	Utiköltség és bélyeg	—	75
				7	Díszítés március 15-re	22	—
				8	Kocsi	2	—
				9	Pályadíjak	20	—
				10	Meghívók március 15-re	34	—
					Összes kiadás	202	19
					Tiszta bevétel (Egyenleg)	1067	92
		1270	11			1270	11

Pénztári jelentés.

Az összes bevétel a mult évi maradvánnyal együtt 1.270 kor., 11 fill.; az összes kiadás pedig 202 kor., 19 fill., tehát a tiszta vagyon 1.067 kor., 92 fill. Ebből 1.067 kor., 75 fill. »Az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár«-ban van letétbe helyezve; a többi pedig, vagyis 17 fill. az önképzőkör pénztárában van. A pénztárt átvizsgálva, azt rendben találtuk.

A vizsgáló-bizottság :

Goda Gyula, s. k.

Kiss Zoltán, s. k.

Breznai Lajos, s. k.

György Mihály, s. k.

Jelentés az »Ifjúsági Segítő Egyesület« 1908/1909. isk. évi működéséről.

Egyesületünk 1895-ig a polgári tanítóképző-intézet segítő egyesületével volt kapcsolatban, de 1895-ben elvált a polgári tanítóképző-intézet segítő egyesületétől s ekkor kezdte meg önálló működését.

Ez időtől kezdve tanár-elnöke dr. Baló József igazgató úr volt. Dr. Baló József igazgató úr vezetése alatt egyesületünk erkölcsileg, anyagilag haladást mutat. Kezdeményezésére az ifjúság Keller Lajos segítő egyesületi pénztáros emlékére 200 koronát tevő alapítványt tett. Ennek kamatait minden évben az ifjúság egyik tagja kapja, ki a versenytanítás nyertese. Dr. Baló József igazgató úr ezen működését azonban csak 1901-ig folytatta. Igazgató urunk önfeláldozó és fáradságot nem ismerő munkásságának legjobb bizonyítéka az egyesület tőkéjének gyarapodása, mely hat rövid év alatt 1.825 koronáról 4.161 koronára emelkedett.

1901-től napjainkig Miklós Gergely igazgató úr vezette az egyesületet, kinek mielőtt munkásságát ecsetelném, ismerkedjünk meg az egyesület ez évi működésével.

Az 1908—9. iskolai évben összesen négy gyűlést tartottunk. Az első gyűlést 1908. év október havában tartottuk, melyen a választmány 8 folyamodónak 63 koronát szavazott meg. A következő gyűlést november havában volt, melyen 10 folyamodó 76 koronát kapott. Ezután még két gyűlést tartottunk. Az egyiket 1909. február havában, melyen a választmány 4 folyamodónak 37 koronát szavazott meg. Az utolsó gyűlést május hóban tartottuk s ezen a gyűlésen 7 folyamodó 65 koronában részesítettett. Ez évben az egyesület választmánya a Gyertyánffy-féle alap kiskamatait, mely 18 koronát tesz ki, Szilágyi Sándornak szavazta meg. Ugyancsak a választmány az elesett folyamodót 9 korona segélyben részesítette. A Keller-féle alap kamatait, mely 8 koronát tesz ki, Tóth Istvánnak juttatta, mint a versenytanítás győztesének. Összesen a négy gyűlésen 31 folyamodónak 246 koronát juttatott.

Ezek látható bizonyítékai az egyesület fejlődésének. Immár látjuk, hogy 31 folyamodót tudott segélyben részesíteni, kiknek 246 koronát juttatott. 1895-ben pedig csak 120 korona segélyben tudta a folyamodókat részesíteni.

Kiadás:

400 kor. névértékű koronajáradékért	---	---	---	---	kor.	376·40
Segélyek fejében 30 folyamodónak	---	---	---	---	»	246·—
Alapítványok kamatai fejében	---	---	---	---	»	26·—
Egyéb kiadás	---	---	---	---	»	—·04
Összes kiadás					---	---
					kor.	648·44
Az egyesület összes bevételeiből és vagyonából	---	---	---	---	kor.	7.992·09
levonva az összes kiadást	---	---	---	---	»	648·44
Marad					---	---
					kor.	7.343·65
Ebből 4 ⁰ / ₀ -os koronajáradékban elhelyezve	---	---	---	---	kor.	7.300·—
Készpénz					---	---
					kor.	43·65

Budapesten, 1909 május 28.

Mezey Ferenc,
pénztáros.**Pénztárvizsgáló-bizottsági jelentés az 1908/1909-ik egyesületi évről.**

A pénztárkönyvet az 1-től a 172-ik tételig átvizsgáltuk és a számadást a következő eredményekkel rendben találtuk.

Bevétel:

Alaptőke 4 ⁰ / ₀ -os koronajáradékban	---	---	---	---	kor.	5.478·84
Gyertyánffy István alapítványa	---	---	---	---	»	471·16
Keller Lajos	»	---	---	---	»	200·—
Snašel Ferenc	»	---	---	---	»	250·—
Kún Alajos	»	---	---	---	»	300·—
Miklós Gergely	»	---	---	---	»	200·—
Pénztári készlet a mult egyesületi évről	---	---	---	---	»	144·83
Tőkegyarapodás 400 K névértékű kor. járadékért	---	---	---	---	»	376·40
Gyakorlóiskolai magánvizsgálati díjakból	---	---	---	---	»	28·—
128 tag után tagsági díj	---	---	---	---	»	256·—
A gazdasági irodában elhelyezett perselyből	---	---	---	---	»	2·86
Kamato k1908. december 1-ig: I. félév	---	---	---	---	»	142·—
Kamatok 1909. június 1-ig; II. félév	---	---	---	---	»	142·—

Kiadás:

Összes bevétel					---	---
					kor.	7.992·09
400 K névértékű koronajáradékért	---	---	---	---	»	376·40
Segélyek fejében 30 folyamodónak	---	---	---	---	»	246·—
Alapítványok kamatai fejében	---	---	---	---	»	26·—
Egyéb kiadás	---	---	---	---	»	—·04
Összes kiadás					---	---
					kor.	648·44
ezt az egyesület összes bevételeiből és vagyonából	---	---	---	---	»	7.992·09
levonva	---	---	---	---	»	648·44
Marad					---	---
					kor.	7.343·65
Ebből 4 ⁰ / ₀ -os koronajáradékban elhelyezve	---	---	---	---	kor.	7.300·—
Készpénz					---	---
					»	43·65

Budapesten, 1909. évi június hó 10-én.

Holczmann Róbert,
vizsgáló-bizottsági tag.*Gaál György,*
vizsgáló-bizottsági tag.

Jelentés a budapesti állami elemi tanítóképző-intézet Abstinens Ifjúsági Egyesületének 1908/9. évi működéséről.

Az egyesületnek az alapszabályban előirt célja: »hogy a tagok jó példájuk és hathatós munkájuk által az ifjúság köréből, s ha kimennek az életbe, a társadalom köréből, minél többeket nyerjenek meg az alkohol romboló pusztításának élettani alapon való tudományos megismerése s az alkoholelles mozgalom mindennemű kérdésének megvitatása által, s magukat ezen ügy harcosaivá alaposan kiképezzék«.

Az elnökség e célt folytonosan szem előtt tartva vezette az egyesület működését. S most úgy találom, hogy ez évi működésünk eredménye jóval felülmulja az elmúlt éveket.

Az egyesületnek ez évben 104 tagja volt, ami örvendetes szaporulat a tavalyi 75 taghoz képest. Egy-egy gyűlésen átlag 80—95 tag jelent meg.

Összesen 7 gyűlést tartottunk. Ezek közül az első alakuló, az utolsó záró, a többi öt pedig rendes gyűlés volt.

Az alakuló gyűlést dr. Baló József díszelnök, intézeti igazgató úr elnöklete alatt 1908. szeptember 19-én tartottuk. E gyűlésen örömmel vette tudomásul az ifjúság, hogy ez évben ismét Quint József tanár a tanári kar által megbízott tanárelnök. Ugyanekkor választotta meg az ifjúság Tóth István IV-ed éves növendéket ifjúsági elnökké, Koricsánszky Lajost pénztárossá és Goda Gyula III-ad éves növendéket jegyzővé.

A rendes gyűléseken a tagok szép számmal szerepeltek. Ha nem is külön számokkal, de egy-egy munkához, esetleg felvetődött kérdéshez sokan hozzászóltak.

A kiválóbb értekezők és munkáik a következők:

Tóth István IV-ed éves, ifjúsági elnök: »Az alkohol terjedésének okai s hatása a családra, a társadalomra«. »Az ormánysági papletétel«. Novella.

Kovács Béla IV-ed éves növendék: »Az alkohol testi romboló hatása«.

Ungár Miklós III-ad éves növendék: »Az alkohol és az agy működése«. (Szabad előadás.)

Németh László II-od éves növendék: »Az alkohol hatása az emberi szervezetre«.

Calligaris Ferenc II-od éves növendék: »Az alkohol. (Vetített képekkel.)

Kovács Béla IV-ed éves növendék: »Az alkohol erkölcsi romboló hatása«.

Tóth István IV-ed éves növendék: »A tanító hivatása az alkohol-kérdést illetőleg.«

Ungár Miklós III-ad éves növendék: »Az alkohol mint társaságot összehozó tényező.«

Ezeken kívül két ízben Vida Imre II-od éves olvasott fel E. d'Ámicis: »A bor« című életképeiből részleteket.

Matzkó Gy. II-od éves növendék: »Jogában áll-e az államnak az egyéni szabadságot korlátozni az alkohol-kérdést illetőleg«. Göndös József II. éves növendék: »A megtért bűnösök«.

A felvetődött és megvitatott kérdések közül kiemelendőnek tartom ezt: Az államnak jogában áll-e az egyéni szabadságot korlátozni, s ha igen mily mértékben teheti azt? E kérdés első felére Ungár M. igennel válaszolt, a második felére pedig mértékül állította az egyéni szabadság megszorítását oly esetekben, melyeknél a korlátozás a köz, a nemzet, az állam javára válik.

A gyűlések átlag 1¹/₂ órát vettek igénybe. Az értekezések tartalmassága mellett bizonyít az, hogy volt olyan gyűlés, mikor műsorunkból csak két számot tarthattunk meg.

Az értekezések tartalmas voltára befolyással volt Quint József tanárelnök. Az egyes értekezésekhez fűzött megjegyzései a tagok látókörét szélesítették, az elhangzott dolgokban tudásukat mélyítették. Többször kész munkatervet adott az ifjúságnak, melyeknek kidolgozása, sajnos, az idő csekélysége miatt, nem kerülhetett bemutatásra. Adja Isten, hogy a jövőben is Quint József tanár úr vezesse az egyesületet, akkor biztos annak haladása.

Budapest, 1909. évi május hó 19-ik napján.

Goda Gyula,
jegyző.

A gyakorlati kiképzés.

A tanári kar 1908. aug. 31-től kezdve 1909. június 23-ig 18 gyűlést tartott s ezeknek mindig a tanítónövendékek gyakorlati kiképzése volt egyik fő tárgya.

Mindjárt az iskolaév elején megindult a IV. osztály heti 6 gyak. tanítási órájának a m. min. rendelet szerint való s órarend szerint megállapított értékesítése az A), B) és C) csoportba oszlott szak- tanárok közreműködésével. Minden gyak. tanításon ott volt az igazgató, mint pedagógus, a gyak. isk. tanító, 1—2 szaktanár, és az egész IV. osztály. Pl. a hétfői tanítás tartott 8— $\frac{1}{2}$ 9-ig, az előbb említett tanárok közös előkészítésével. $\frac{1}{2}$ 9-től 9-ig rögtön lejárt a bíráló a következő sorban: szólt a tanító-jelölt, utána a főbíráló, azután az osztálytársak, még pedig előre kitűzött szempontok szerint; következtek a szaktanárok, majd a gyakorló isk. tanító, s végül összefoglalta az eredményeket és megállapította a tanítás értékét az igazgató.

A bíráló elvégeztével a hétfőhöz egy heti tanítás előkészítése került a sor, amely igen sokszor ugyanazon tárgyú folytatólagos anyag előkészítéséből állván, a bírálattal kapcsolatosan és annak $\frac{1}{2}$ órája alatt meg volt oldható. E szerint mindennap tanítása a rá egy hétre következő hétfői, keddi, szerdai stb. tanítás előkészítésével záródott.

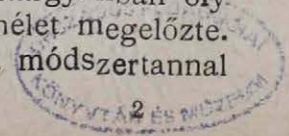
Az előkészítés alapján a részletes tanítási tervezetet ketten készítették el: a tanító és főbíráló, de a tanítás-tervezet vázlatát szintén megállapított formában és menetben az összes növendékek kötelesek voltak megírni és a tanítást megelőzőleg 48 órával előbb benyújtani. A tervezeteket és vázlatokat általában a fent elősoroltak időnként meg is nézték, de az illető szaktanárok látnom mozták.

A II. félévben ugyanazon jelölt két heti ugyanazon órában és tárgyból folytatólagos tanítást tartott. Egész éven át az összes IV. évesek $2\frac{1}{2}$ napot töltöttek sorban a gyakorló-iskolában, hol mindenféle tanítói feladatot végeztek. Évközben pedig másolták a gyak. isk. tanmeneteit, amelyeket teljes példányokban vittek az életbe.

Részt vettek a IV. éves növendékek az ifjúsági könyvtár kezelésében is; hospitáltak és tanítottak a gazdasági ismétlő-iskolában, közreműködtek az ifjúsági egyesület vezetésében próbaelőadásokkal.

A III. osztály gyakorló tanításai éppen úgy folytak le, mint a IV. évesekéi, csakhogy azoknak bírálatain bírálati jegyzőkönyv- olvasás is volt, s azokon csak a gyak. isk. tanító s az igazgató voltak mindig jelen.

Ez osztály tanításai év elejétől kezdve a tantárgyakban oly sorban haladtak, amint azokat a módszertani elmélet megelőzte. Ebből a célból az osztály pedagógiai elmélete a módszertannal

kezdődött, amely a II. évi hospitálásokra és a pedagógiai elmélet közben előforduló gyakorlati demonstrációkra támaszkodhatott. A gyak. tanítások itt a tantervben megszabott keretekben mozogtak.

Mind a III., mind a IV. osztály növendékeivel megismertették a szaktanárok a népiskolai új tantervet.

A II. osztály növendékei sorban hospitáltak naponként a gyakorló-iskolában, s jegyzeteket voltak kötelesek vezetni.

Az iskolai év végén a Keller-alap kamatjáért versenyző *Tóth István*, IV. éves és *Ungár M.* III. éves növendékek gyakorlati versenytanítása igen szép sikerről tanuskodott.

Az ekként szervezett 1 évi munka alapján a következő tapasztalatok szűrődtek le:

1. Nem ártana a gyakorlati kiképzést már az I. osztályban kezdeni, ha az csak 1 napi hospitálásból állana is. Ez a jelöltet már a képzőbe való lépése első percétől kezdve hivatására emelné, s arra a fogékony lelket gyakorlatilag is előkészítené.

2. A gyakorlati kiképzés intenzivebb módja igen könnyen a túlságba mehet s ebben az esetben részben a tanulást fenyegeti veszély, részben sablon szerint őrlik a tanítónövendékek a felvetett eszméket. Pedig szorgalmas, önönmagukban kedvet érző, kezdeményezést találó ifjú tanítóokra van szükség. Az egyes intézetek közt az okos verseny tehát nem a minél bonyolultabb, több időt lefoglaló szervezkedésben rejlenék, hanem a kellő alkalmak, esetek, órák mennél értékesebb kihasználásában.

3. A tanárkarok egységes munkájára legalkalmasabbnak látszik a gyakorlati kiképzés tere, mely az intézetben ebben az évben becses eredményeket produkált. Nem utolsó gyümölcs e téren, hogy a tanárkar minden tagja tartott mintatanítást a gyakorló-iskolában a tanárok és a IV. osztály előtt; de emellett az elmélet közben is gyakoriak voltak a gyakorlati demonstrációk.

Az internátus

növendékeinek száma az év elején 48 volt s ugyanannyi volt az év végén is.

A bennlakó növendékek névsora:

I. osztály.

Ingyenesek: 1. Dénes S., 2. György M., 3. Horn J., 4. Kocoh S., 5. Leicht J., 6. Lukács L., 7. Marton J., 8. Mészáros Ö., 9. Stalmár L., 10. Szabó Pál, 11. Tihanyi L. — *Fél díjasok*: 12. Bárczy Ö., 13. Harmat R., 14. Nagy K., 15. Tkalecz V. — *Teljes fizető*: 16. Schank L.

II. osztály.

Ingyenesek: 1. Breznay L., 2. Göndös J., 3. Szalay P. 4. Szilágyi S., 5. Vida J., 6. Ferenc K., 7. Pilissy L., 8. Princinger L., 9. Réti M., 10. Schmal J. — *Féldíjasok:* 11. Flerich J. és 12. Kerekes B. — *Teljes fizető:* 13. Koszorus J.

III. osztály.

Ingyenesek: 1. Bartha B., 2. Holczmann R., 3. Joszt F., 4. Kovács S., 5. Zatykó L. — *Teljes fizető:* 6. Ormay A.

IV. osztály.

Ingyenesek: 1. Berenkei A., 2. Botta F., 3. Kelemen M., 4. Kiss Z., 5. Székely A., 6. Szőcs B., 7. Tóth J., 8. Várady B. — *Féldíjasok:* 9. Barkász D., 10. Smidéliusz S., 11. Szabó K. — *Teljes fizetők:* 12. Károlyi E., 13. Kriszt S.

Az internátust az igazgató vezette, két nevelő segítségével. 1908. szept.-re bizattak meg nevelőkül: Fazekas Sándor és Khin Antal polg. isk., illetőleg tképző-intézeti tanárjelöltek. Ezek távoztával október elején: Bauer Ede és Kovács László tanárjelöltek, majd ismét 1909. április elején: Starmann Béla és Horák István tanárjelöltek nyertek megbízást.

A nevelők sorában tehát az iskolai év folyamán meglehetősen változások voltak, mi az internátusi rend és fegyelem megszilárdulását határozottan gátolta. Mindamellett az első és utolsó említett nevelők kitartó ügyszeretete és szüntelen tevékenykedése nyomán általánosságban véve rend s kielégítő fegyelem jellemezte év végével az internátusi életet. A szigorú következetességgel előrehaladó fegyelmi szellem néha találkozott a növendékek egyike vagy másika részéről elégedetlenséggel, de ez akadályok mindenkor nehézség nélkül küzdettek le. A rend épségének biztosítása céljából egyfelől, másfelől pedig, hogy rendtartás terén a növendékek maguk is kooperálhassanak: minden internátusi helyiségnek és intézménynek (nappali-, foglalkozó-, hálótermek, zene- és ének-kör stb.) meg volt a felügyelője az ifjak közül, a kik a maguk ügykörébe eső napi eseményekről naplót vezettek.

A szórakozások közül megemlítendő a naponkénti szabad séták a délutáni 4–5-ig terjedő időközben; azonkívül minden hónapban több hosszabb kimenőben részesültek a növendékek. Házi szórakozások közül az ének- és zeneesték említhetők meg. Az internátus testületi mozgalmái közül a gyakori s több irányban megtartott társaséták emelendők ki.

Egészségügy.

A lefolyt iskolai évben az ifjúság egészségi állapota kedvező volt. Keveset betegeskedtek és ha megbetegedtek, rövidesen meg is gyógyultak. Talán mással se jellemezhetjük jobban egészségük kedvező állapotát, mint azzal, ha megemlítjük, hogy a benn- és künnlakó, tehát az egész ifjúság gyógyszerári szükséglete az egész iskolai év alatt az 50 koronányi költséget el nem érte.

Minthogy december havában hat ifjú egyidőben betegedett meg hurutos mandolalobban, meghonosítottuk a rendszeres prophylaktikus toroköblögetéseket kalium hypermanganicum-oldattal s azzal elejét vettük a további megbetegedéseknek.

A rendszeresen tartott rendeléseken a járóbetegek részesültek orvosi segélyben, összesen 215 esetben.

Dr. Györy Tibor,

egyetemi magántanár, intézeti orvos.

Házi tornaverseny.

Intézetünk ifjúsága nagy buzgalommal készült az országos tornaversenyre, melyre szép számmal (70) jelentkeztek. De nemcsak a versenyre való előkészülés idején, hanem évközben is nagy szeretettel művelték a tornát és sportot: s miután a verseny elmaradt, lecsillapult ugyan a tornaláz, de nem szűnt meg a tornáztatás, mert ifjúságunk azon tudattal, hogy a mai tanító csak úgy felelhet meg teljesen hivatalának, ha tornász és a tornát lelkesedéssel helyesen tudja tanítani, tovább dolgozott. Az ifjúság munkájában nemes versengés fejlődött ki, s a három alsó osztály tanulói közösen vettek egy szép versenyrugólabdát, melyért június hó 9-én délután összetett osztályversenyben mérköztek. Az összetett verseny staféta-futás, távolugrás, magasugrás és golrugás-ból állott. A versenyzők számát a III. oszt. csekély létszáma miatt 20-ban kellett megállapítani. A verseny eredményei:

20 III. osztályos 700 m. stafétát 104 mp. alatt futott; 88'20 méter távolságot, 24'35 m. magasságot ugrott és 6 golt rugott.

20 II. osztályos 700 m. stafétát 101 mp. alatt futott; 91'60 méter távolságot, 28'80 m. magasságot ugrott és 9 golt rugott.

20 I. osztályos 700 m. stafétát 101 mp. alatt futott; 88'45 méter távolságot, 24'20 m. magasságot ugrott és 8 golt rugott.

A harmadévesek három helyen harmadik és egy helyen második fokon álltak.

A másodévesek három helyen első és egy helyen második fokon álltak.

Az első évesek egy helyen első, két helyen második és egy helyen harmadik fokon álltak.

Ezek alapján a rugólabdát a II. osztály nyerte meg.

Egyénileg kivált Molnár Ferenc III. éves 5'40 m. ugrása és

Szabó József II. éves 1'70 m. ugrása.

A könyvtár és a szertárak gyarapodása.

I. *A tanári könyvtár* az idén a következő művekkel gyarapodott:

1. *Petőfi-könyvtár: Gyulai:* Petőfi költészete; Petőfi és Arany levelezése. *Kéry Gy.:* Friss nyomon. *Várady A.:* Regényes rajzok; Petőfiné Szendrey Julia költeményei. *Neményi:* Ifjúsági könyvtárak. *Rousseau Emil* (2. kiadás). *Weszely:* A modern pedagógia útjain. Műveltség Könyvtára, VI. *Sombart Werner:* A socialismus. *Hoós J.:* Mária-dalok. *Wickelhaus:* Népszerű előadások a kémia ösköréből. *Krohn:* A finn-ugor ősvallás. *Vogne:* Az orosz regény. *Gyulai:* Kritikai dolgozatok. Szép gyarapodása a könyvtárnak az a 1883 kötet értékes munka, mely néhai *Kovács Andor*, volt kollega könyvtárából került bele.

II. *A természettani szertár:* acélpalack oxigén részére; nyomás-csökkentő-szelep; mézsfénylámpa.

III. *Földrajzi szertár:* Csaszny-féle tellurium-lunarium.

IV. *Mértani szertár:* Egy vázolóasztal.

V. *Gazdasági szertár:* 12 ásó, 6 nagy kapa, 6 kis kapa, 6 gereblye, 2 nagy fejsze, 1 kézi balta, 1 keretes fűrész, 2 csábkány, 2 irtó-kapa, 6 vaslapát, Richter-féle oltóhüvely, szőlőfürtvédő, darázsfogó, üveghengeres Mannlicher, Raffia, szőlőmolykeleplegelyező, szőlőültető palos, önműködő háti permetező, 10 darab kerti ollókés.

További beszerzések folyamatban vannak.

II. A tanári testület és munkaköre.

1. Dr. *Baló József*, az intézet igazgatója. Képesítve van elemi, valamint a nyelv- és történettudományi szak tárgyaiból polgári iskolákra; érettségi, továbbá középisk. tanári alap- és szakvizsgálatot tett. Bölcsészettudor. Tanít 1881 óta F. f.: VII. 3. Vezette a tanítási gyakorlatokat. Heti óráinak száma: 8, a »T. I. T. O. E.« elnöke.

2. *Horvay Ede* r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a nyelv- és történettudományi szakcsoport tárgyaiból polgári iskolákra. Végezte a tanítóképző-int. tanári tanfolyamot. Zene-tanári vizsgálatot tett. Tanít 1891 óta F. f.: VIII. 2. Tanította a német nyelvet és a hegedűt minden-, a protestáns egyh. éneket a III. és IV. osztályban. Heti óráinak száma gyak. tan.-sal 9. A II. osztály főnöke. A Tanítóképző Tanárok Orsz. Egyesületének pénztárosa.

3. *Kún Alajos* r. tanár, gyakorló-iskolai tanító. Képesítve van elemi iskolákra és tornából középiskolákra. Tanít 1877, az intézetnél 1879 óta. F. f.: IX. 1. Tanítja az osztatlan hat osztályú gyakorló-iskolában, a hittan kivételével, az összes tárgyakat; részt vett a tanítási gyakorlatok előkészítésében és bírálatokban, szóval az egész gyakorlási kiképzésben. Tanít a *gazdasági ismétlő-iskolában*.

4. *Mészáros Jenő* r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a nyelv- történettudományi szakcsoport tárgyaiból polg. iskolákra. Végezte a tanítóképző-int. tanári tanfolyamot. Zene-tanári vizsgálatot tett. Tanít 1894 óta. Tanította a történetet, alkotmány-tant s a földrajzot minden osztályban. F. f.: VIII. 3. Heti óráinak száma gyak. tan. és hosp. 18. A »T. I. T. O. E.« főtájkára.

5. *Miklós Gergely* c. ig. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a mennyiség- és természettudományi szakcsoport tárgyaiból polgári iskolákra. Tanít: 1880 óta. F. f.: VII. 3. Tanította a természetrajzot; a természet- és vegytant; I., II., III., IV. osztályban. Heti óráinak száma gyak. tan.-sal 14, az ifj. segítő-egyesület tanárelnöke. A két intézet köztartásának vezetője. A természet-

rajzi, természettani és vegytani szertárak őre. Az orsz. tanszer-
muzeum titkára.

6. *Quint József*, s.-tanár. Képesítve van tanítóképző-intéze-
sretekre és a tornából polg. iskolákra. Tanította a *pedagógiai tár-*
gyakat és a *tornát* minden osztályban. Az ifj. alkoholelles-
egyesület tanárelnöke. A IV. oszt. főnöke. F. f.: X. 3. Heti órái:
gyak. tan.- és hosp.-sal 20. Tanít 1906 óta.

7. Dr. *Radnai Oszkár*, r.-tanár. Tanította a magyart minden
osztályban; Heti óráinak száma gyak. tan.-sal: 18. A III. oszt.
főnöke. F. f. IX. 2. Az ifj. önképzőkör tanárelnöke, az ifj. könyv-
tár őre.

8. *Reiszig Adolf*, I. ker. áll. főgimnáziumi tanár; óraadó
rajztanár. Tanította a rajzot mind a négy, a szépírást az I. és II.
osztályban. Heti óráinak száma: 12.

9. *Szabó Gábor*. Gyakorló polgári iskolai r. tanár. Óraadó.
Tanította a kézi ügyességet. Heti óráinak száma: 8.

10. *Snašel Ferenc* r. tanár. Képesítve van gazdasági intéze-
sretekre. Tanít 1887 óta. F. f.: VIII. 1. Tanította a mennyiségtant
és *gazdaságtant* mind a négy osztályban. Heti óráinak száma
gyak. tan.- és hosp.-sal 19. Az I. oszt. főnöke. Tanít a gazd. ismétlő-
iskolában.

11. *Sztankó Béla*, r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra,
továbbá a nyelv- és történettudományi szakcsoport tárgyaiból polg.
iskolákra. Végezte a tanítóképző-int. tanári tanfolyamot. Zenetanári
vizsgálatot tett. Tanít 1889 óta. F. f.: VIII. 2. Tanította az éneket,
zenét, összhangzattant, róm. kath. egyházi éneket s a karéneket.
Heti óráinak száma gyak. tan.-sal: 19. a tanári könyvtár őre. A
felső nép- és polg. isk. tanítóvizsgáló-bizottság tagja.

12. Dr. *Györy Tibor*, egyet. m.-tanár, int. orvos.

A hittan tanárai.

1. Dr. *Edelstein Bertalan*, rabbi, az izr. tanulók hitoktatója;
heti 1 órában.

2. *Hüttl Ármin*, ág. hitv. ev. segédlelkész és tanító, az ág.
hitv. evang. tanulók hitoktatója; heti óráinak száma a tanítóképez-
dében 4, a gyakorló iskolában 1, összesen 5.

3. *Ifj. Kiss Áron*, hittanár, az ev. ref. tanulók hitoktatója.
Óráinak száma: a tanítóképzőben 4, a gyakorló iskolában 2,
összesen 6.

4. *Szokolay Antal*, esztergom-főegyházmegyei áldozó pap; a
róm. kath. tanítójelöltek és a gyakorló-iskola róm. kath. tanulóinak
hitoktatója. Heti óráinak száma a tanítóképzőben 8, a gyakorló
iskolában 3; összesen: 11.

A tanárkar irodalmi munkássága.

Baló József dr.: Cikkeket irt a »Néptanítók Lapja«-ba, a »Magyar Tanítóképző«-be. Megjelent a »Beszéd- és értelemgyakorlatok vezérkönyve« című műve. *Sztankó Béla*: Vezérkönyv a népiskolai énektanításhoz (Budapest, Franklin-társulat. Rovatvezetője a »Néptanítók Lapja« »Iskolai Dalgyűjtemény« című mellékletének. *Quint József*: A polgári leányiskolák új tanterve szerint átdolgozott egy természetrajzot (I. és II. oszt.) s a »Tanítóképző«-be és a »Tanítók Lapja«-ba irt. *Mészáros Jenő*: Cikkeket irt a »Néptanítók Lapja«-ba. *Miklós Gergely*: Cikkeket irt a »Néptanítók Lapja«-ba. »Növénytan elemi tanító- és tanítónőképző-intézetek számára« című munkájának VI. kiadását sajtó alá rendezte. Cikkeket irt az Orsz. Paed. Könyvtár és Tanszermúzeum Hivatalos Értesítőjébe. *Dr. Radnai Oszkár*: Vörösmarty, mint prózairó. Tanulmány. *Horvay Ede*: Irt a »Néptanítók Lapja« »Tudományos ismeretei«-be. *Kún Alajos*: Irt az »Országos Tanszermúzeum« számára hivatalos bírálatokat és *Baló József dr.* vezérkönyvébe részletes tanítási tervezeteket.

III. A növendékekről.

I. osztály.

1. *Anda Géza*, 1892. jan. 20. Budapest; róm. kath., magyar; apja — György, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
2. *Bárczy Ödön*, 1893. szept. 7. Buthka; r. kath., magyar; apja — Lajos, gátfelügyelő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
3. *Botos Ödön*, 1894. máj. 19. Kis-Szentmiklós; ev. ref., magyar; apja — Imre, urad. alkalmazott. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
4. *Dénes István*, 1891. júl. 9. Lemhény; r. kath., magyar; apja — Imre, földműves. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
5. *Egri Endre*, 1894. okt. 27. Budapest; r. kath., magyar; apja — András, hivataloszolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
6. *Frébrich Lajos*, 1894. máj. 15. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, hajókormányos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
7. *Göbel Jenő*, 1893. aug. 1. Budapest; r. kath., magyar; gyámja Magdics Károly, árvaházi igazgató. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
8. *György Mihály*, 1891. nov. 11. Galatz; r. kath., magyar; anyja özv. György Mária, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
9. *Gyurkovics Ernő*, 1890. okt. 25. Budapest; r. kath., magyar; anyja Gyurkovics Róza, főzőnő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
10. *Hanisch János*, 1893. aug. 25. Budapest; r. kath., magyar; apja — János, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
11. *Harmat Rezső*, 1892. jan. 16. Budapest; r. kath., német; apja — József, gépész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
12. *Horn József*, 1893. okt. 1. Martonvásár; r. kath., magyar; apja — István, nyerges. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
13. *Kindl Vilmos*, 1892. máj. 26. Budapest; r. kath., magyar; apja — Fülöp, szabó. Végzett tanulmányai: keresk. isk. alsó évf.

14. *Kiss Ödön*, 1894. jan. 11. Budapest; r. kath., magyar; apja — Ödön, főv. alkalmazott. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

15. *Kocoh Sándor*, 1893. júl. 12. Pocsaj; ev. ref., magyar; apja — Lajos, tanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

16. *Kolencsik József*, 1893. jún. 23. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Józsefné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

17. *Leicht József*, 1893. febr. 28. Hőgyész; r. kath., német; apja — Károly, kalapos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

18. *Lorenz Antal*, 1891. máj. 13. Budapest; r. kath., magyar; apja — János, egyházfi. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

19. *Lukács László*, 1893. nov. 3. Tengelic; r. kath., magyar; apja — Gyula, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

20. *Marton József*, 1894. máj. 7. Budapest; ev. ref., magyar; apja — József, cipész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

21. *Mészáros Ödön*, 1894. márc. 1. Dunapataj; r. kath., magyar; anyja özv. — Gyuláné, tanító özvegye. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

22. *Nagy Károly*, 1893. nov. 1. Balmazújváros; ev. ref., magyar; anyja özv. — Péterné, tanító özvegye. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

23. *Plattner István*, 1894. szept. 1. Budapest; r. kath., magyar; apja — István, géplakatos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

24. *Róth Lajos*, 1893. május 15. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

25. *Rupert Róbert*, 1893. május 5. Devecser; r. kath., magyar; apja — Ferenc, cipész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

26. *Schank László*, 1892. július 5. Torzsa; ev. ref., magyar; apja — Henrik, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

27. *Stolmár László*, 1894. ápr. 23. Budapest; róm. kath., magyar; apja — László, ig. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

28. *Sugár Jenő*, 1894. okt. 31. Budapest; r. kath., magyar; anyja — özv. Sztojanik Sándorné, himzönő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

29. *Szabó Pál*, 1894. márc. 20. Orosháza; ág. ev., magyar; apja — Pál, asztalos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

30. *Szapári István*, 1894. aug. 15. Nagy-Szalonta; r. kath., magyar; apja — Károly, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

31. *Tihanyi László*, 1893. május 23. Budafok; róm. kath., magyar; apja — Gusztáv, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

32. *Tkalec Vilmos*, 1894. január 8. Turnicsa; róm. kath., magyar; apja — István, korcsmáros. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

33. *Vlaszák Ernő*, 1893. szept. 2. Budapest; r. kath., magyar; apja — István, ig. tanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. osztály.

II. osztály.

1. *Biró Árpád*, 1893. ápr. 15. Budapest; r. kath., magyar; apja — Árpád, min. számvizsgáló. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

2. *Breznay Lajos*, 1892. március 15. Abafalva; r. kath., magyar; apja — Gyula, gazd. intéző. Végzett tanulmányai: polg. iskola IV. oszt.

3. *Calligaris Ferenc*, 1892. június 8. Budapest; r. kath., magyar; apja — Mátyás, zenész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

4. *Csányi Béla*, 1891. január 1. Budapest; r. kath., magyar; apja — Gyula, székesfőv. szolgál. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

5. *Dolinay Gusztáv*, 1891. nov. 18. Gyapoly; gör. kath., magyar; apja — Mihály, máv. hivatalnok. Végzett tanulmányai: gymn. IV. oszt.

6. *Eördögh Mihály*, 1891. ápr. 23. Székesfehérvár; r. kath., magyar; anyja özv. — Mihályné, kézimunka-tanítónő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

7. *Fahn Mór*, 1892. márc. 11. Verbó; izr., német; anyja özv. — Miksáné, szabónő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

8. *Ferencz Károly*, 1891. augusztus 3. Csoma-Kőrös; ev. ref., magyar; apja — Tamás, földműves. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

9. *Flérik József*, 1893. febr. 11. Abauj-Szántó; r. kath. magyar; anyja özv. — Tamásné, nyugdíjas. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

10. *Göndös József*, 1891. október 30. Orosháza, ág. ev., magyar; apja — Lajos, szabó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

11. *Gux József*, 1892. nov. 17. Budapest; r. kath., magyar; apja — Wladimir, sekrestyés. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

12. *Kerekes Béla*, 1890. nov. 19. Nagy-Peszek; ev. ref., magyar; anyja özv. — Józsefné, nyugdíjas. Végzett tanulmányai: felső népisk. III. oszt.

13. *Klemm Árpád*, 1892. ápr. 28. Budapest; r. kath., magyar; apja — Árpád, főv. hivatalnok. Végzett tanulmányai: polg. iskola IV. oszt.

14. *Koszorús József*, 1893. ápr. 7. Dunaföldvár; ev. ref., magyar; apja — József, órás. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

15. *Kovachich József*, 1893. jún. 10. Budapest; r. kath., magyar; apja — Márk, térkép-másoló. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

16. *Matzkó Gyula*, 1891. aug. 17. Budapest; r. kath., magyar; apja — Endre, szabó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

17. *Németh László*, 1891. márc. 3. Budapest; r. kath., magyar; apja — István, nyug. máv. ör. Végzett tanulmányai: reálisk. IV. oszt.

18. *Nohn Jenő*, 1893. márc. 29. Budapest; r. kath., magyar; apja — Nándor, nyug. tanító. Végzett tanulmányai: reálisk. IV. oszt.

19. *Pilissy Lajos*, 1893. ápr. 6. Szentmártonkáta; r. kath., magyar; apja — Lajos, kántortanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

20. *Pörje László*, 1891. febr. 2. Budapest; r. kath., magyar; apja — József, isk. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

21. *Princzinger Lajos*, 1893. aug. 15. Ószentanna; r. kath., magyar; apja — Mihály, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

22. *Réti Miklós*, 1893. máj. 1. Bihar-Díószeg; r. kath., magyar; apja — Miklós, tanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

23. *Schmall Imre*, 1892. szept. 8. Mosony-Tétény; r. kath., magyar; apja — Gyula, kántortanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

24. *Seydl Oszkár*, 1892. jón. 4. Nagy-Várad; r. kath., magyar; apja — Béla, gyári expeditor. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

25. *Somogy Géza*, 1891. okt. 25. Budapest; r. kath., magyar; apja — József, szabósegéd. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

26. *Szabó József*, 1892. jan. 10. Lepsény; ev. ref., magyar; apja — József, podgyász-hordár. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

27. *Szalay Pál*, 1891. júl. 29. Újhartyán; r. kath., magyar; apja — György, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

28. *Szautner Géza*, 1891. jún. 13. Budapest; r. kath. magyar; apja — Kajetán, kántortanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

29. *Szántó Pál*, 1893. jún. 29. Pinczehely; r. kath., magyar; apja — Lajos, m. kir. rendőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

30. *Szász Lajos*, 1893. márc. 2. Körös-Tarcsa; ev. ref., magyar; apja — Lajos, m. kir. rendőrelleőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

31. *Szilágyi Sándor*, 1891. dec. 12. Pacsér; ev. ref., magyar; anyja özv. — Sándorné, varrónő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

32. *Tordai Ferenc*, 1891. febr. 20. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Topf Ferencné, magánzó. Végzett tanulmányai: gimn. V. oszt.

33. *Vida Imre*, 1892. máj. 28. Zirc; r. kath., magyar; apja — Ferenc, erdőőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

34. *Wayand Tibor*, 1890. dec. 19. Budapest, r. kath., magyar; apja — Károly, ig. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

III. osztály.

1. *Adametz Gyula*, 1890. márc. 29. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Józsefné, kifőzőnő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

2. *Bartha Béla*, 1891. febr. 1. Újszász; r. kath. magyar; apja — Árpád; máv. pályafelügyező. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

3. *Bendes Gyula*, 1892. márc. 25. Budapest; ág. ev., magyar; apja — Pál, hivataloszolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. osztály.

4. *Blahó Kálmán*, 1887. okt. 14. Ábrahámfalva; ág. ev., magyar; apja — József, órás. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

5. *Füredy Sándor*, 1888. ápr. 27. Békés; ev. ref., magyar; apja — Lajos, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

6. *Goda Gyula*, 1891. dec. 6. Budapest; r. kath., magyar; apja — Gyula, asztalossegéd. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

7. *Hodászi Miklós*, 1890. okt. 18. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, mészáros. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

8. *Holzmann Róbert*, 1892. okt. 15. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, zongora-hangoló. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

9. *Joszt Ferenc*, 1890. febr. 7. Budapest; r. kath., magyar; apja — József, gépész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

10. *Kovács Sándor*, 1891. aug. 17. Sopron; ág. ev., magyar; apja — Sándor, posta- és távirada-szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

11. *Lenkei Béla*, 1892. aug. 7. Budapest; r. kath., magyar; gyámja: Magdics Károly, árvaházi igazgató. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

12. *Mészáros János*, 1887. máj. 15. Drávaszentmárton; r. kath., magyar; apja — János, napszámos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

13. *Molnár Ferenc*, 1891. ápr. 8. Érd; r. kath., magyar; apja — Sebestyén, máv. munkás. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

14. *Nagy Miklós*, 1892. febr. 9. Hetény; ev. ref., magyar; apja — József, lámpagyújtó. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

15. *Ormai Antal*, 1892. febr. 21. Pest-Hidegkút; r. kath., magyar; apja — Antal, tanító. Végzett tanulmányai: reál isk. IV. oszt.

16. *Röper Nándor*, 1891. márc. 13. Budapest; r. kath., magyar; apja — Alajos, szabómester. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

17. *Szubotinovits Endre*, 1891. okt. 16. Budapest; r. kath., magyar; apja — György, művezető. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

18. *Ungár Miklós*, 1890. jan. 13. Kúnhegyes; izr., magyar; anyja özv. — Sámuelné, kereskedő. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

19. *Váradi László*, 1892. febr. 10. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Amadiné, fõv. tanítónõ. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

20. *Varga Imre*, 1889. okt. 26. Gyõrvár; r. kath., magyar; anyja özv. — Józsefné, magánzónõ. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

21. *Varga János*, 1891. dec. 6. Adony; r. kath., magyar; apja — János, rendõr. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

22. *Virágh István*, 1889. dec. 26. Budapest; r. kath., magyar; apja — Mihály, iskolaszolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

23. *Vizi Lajos*, 1891. okt. 17. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, iskolaszolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

24. *Zatykó Lajos*, 1891. aug. 16. Orosháza; ág. ev., magyar; apja — József, csizmadia. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

IV. osztály.

1. *Barkász Dániel*, 1889. márc. 25. Józsefháza; ev. ref., magyar; anyja özv. — Bálintné. Végzett tanulmányai: gimn. V. oszt.

2. *Berenkei Attila*, 1890. júl. 5. Gyõr; ág. ev., magyar; anyja özv. — Dánielné, áll. óvónõ. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

3. *Botta Ferenc*, 1890. aug. 28. Budapest; ág. ev., magyar; árva. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

4. *Dietrich Ödön*; 1888. ápr. 29. Budapest; r. kath., magyar;

anyja özv. — Józsefné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

5. *Erdey Béla*, 1887. aug. 2. Kézdivásárhely; ev. ref., magyar; apja — Béla, dohánygyári felügyelő. Végzett tanulmányai: polg. isk. VI. oszt.

6. *Gaál György*, 1890. jan. 4. Budapest; ev. ref., magyar; apja — György, rendőrőrmester. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

7. *Hubner József*, 1890. aug. 31. Budapest; r. kath. magyar; gyámja — Frey Antal, szakács. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

8. *Karabélyos Ede*, 1891. ápr. 3. Som; ev. ref., magyar; anyja özv. — Gáborné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

9. *Károlyi Ernő*, 1888. jún. 20. Nyitra; r. kath., magyar; anyja: özv. Köch Károlyné, magánzó. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

10. *Kelemen Miklós*, 1891. febr. 22. Papolcz (Bereg.); ev. ref., magyar; apja — Tamás, földműves. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

11. *Kiss Zoltán*, 1891. jan. 13. Budapest; r. kath., magyar; apja — András, cipész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

12. *Koricsánszky Lajos*, 1890. szept. 18. Budapest; ág. ev., magyar; anyja özv. — Lajosné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

13. *Kovács Béla*, 1891. máj. 10. Budapest; izr., magyar; gyámja: Dániel Tivadar, hivatalnok. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

14. *Krenkó János*, 1891. augusztus 29. Budapest; r. kath. magyar; apja — Mihály, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

15. *Kriszt Sándor*, 1889. augusztus 3. Újpest; róm. kath., magyar; apja — József, kereskedő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

16. *Kuppi Ferenc*, 1890. október 25. Budapest; r. kath. magyar; apja — Antal, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

17. *Makó Bertalan*, 1890. június 19. Budapest; r. kath., magyar; apja — Ferenc, kereskedő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

18. *Mezei Ferenc*, 1889. november 12. Mezőtárkány; r. kath., magyar; apja — Ferenc, áll. rendőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

19. *Miski István*, 1889. szept. 25. Nagykároly; ev. ref., magyar; anyja özv. — Lajosné, magánzónő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

20. *Péczeli Antal*, 1891. jún. 9. Budapest; ev. ref., magyar;

anyja özv. — Balázsné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

21. *Smideliusz Sándor*, 1890. okt. 14. Budapest; ág. ev., magyar; apja — József, földmíves. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

22. *Szabó Kálmán*, 1889. december 31. Pinczehely; r. kath. magyar; gyámja — Snasei Ferenc, tanár. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

23. *Székely Antal*, 1890. jan. 15. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Antalné, nyugdíjas. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

24. *Szőcs Béla*, 1891. márc. 22. Kézdivásárhely; ev. ref., magyar; anyja özv. — Gézáné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

25. *Tóth István*, 1888. október 31. Gyűd; r. kath., magyar; apja — József, asztalos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

26. *Várady Béla*, 1891. febr. 28. Abony; r. kath. magyar; apja — János, tanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

27. *Viezzolli Gyula*, 1889. nov. 11. Fiume; r. kath., olasz; gyámja — Fillepich Santo, igazgató. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

28. *Wagner Ernő*, 1891. dec. 4. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Antalné, nyugdíjas. Végzett tanulmányai: reálisk. IV. oszt.

IV. A növendékek névsora az előmenetelről
szóló kimutatással.

I. osztály.

Név	Maga- viselet		Szorgalom	Hít- és erkölcstan	Neveléstan				Tanítási gyakorlat	Magyar nyelv és irodalom	Német nyelv	Történet	Hazai alkotmánytan	Földrajz	Mennyiségtan	Természettan és kémia	Természettan	Gazdaságtan	Ének és zongora	Hegedű	Egyházi ének és zene	Rajz	Szépirás	Kézimunka	Torna	Írásbeli külalak	Fakultatív tárgy
	Általában	Az internátusban			Testi élet ismertetése	Leleki élet ismertetése	Népiskolai nevelés- és oktatótan	Nevelés története, népoktatásügy szervezete																			
Anda Géza	3	—	4	3	4	—	—	—	4	2	4	—	3	4	3	—	4	3, 3	3	—	5	4	4	4	3	—	
Bárczy Ödön	2	1	3	4	4	—	—	—	4	4	4	—	4	4	4	—	4	4, 4	5	—	3	4	2	5	3	—	
Botos Ödön	2	—	3	2	4	—	—	—	3	4	4	—	4	4	4	—	4	3, 3	4	—	3	3	3	4	3	—	
Dénes István	1	1	1	1	2	—	—	—	2	3	1	—	1	3	1	—	1	2, 2	3	—	1	1	1	1	3	—	
5 Egri Endre	2	—	3	3	4	—	—	—	3	2	3	—	3	4	2	—	3	1, 3	2	—	4	3	1	4	2	—	
Frébrich Lajos	2	—	4	3	5	—	—	—	4	3	4	—	5	5	5	—	4	3, 3	3	—	4	4	2	5	3	—	
Göbel Jenő	3	—	4	4	3	—	—	—	4	4	4	—	4	4	4	—	4	2, 3	3	—	4	4	4	3	2	—	
György Mihály	1	1	1	1	2	—	—	—	3	3	1	—	1	2	1	—	1	2, 2	2	—	2	2	1	1	2	—	
Gyurkovics Ernő	2	—	2	1	2	—	—	—	2	4	3	—	2	3	1	—	3	3, 3	4	—	4	4	2	3	3	—	
10 Hanisch János	2	—	4	4	4	—	—	—	4	4	4	—	4	5	3	—	4	3, 3	5	—	4	4	4	4	4	—	
Harmat Rezső	2	1	2	2	3	—	—	—	3	3	3	—	2	3	3	—	4	1, 3	2	—	4	3	2	4	3	—	
Horn József	1	1	1	1	1	—	—	—	1	1	1	—	1	2	1	—	1	2, 2	2	—	1	1	1	4	2	—	
Kindl Vilmos	3	—	4	4	4	—	—	—	5	4	4	—	4	4	4	—	4	2, 4	2	—	4	4	2	2	3	—	
Kiss Ödön	3	—	4	4	4	—	—	—	4	4	3	—	5	4	5	—	5	3, 4	2	—	4	4	4	3	3	—	
15 Kocoh Sándor	1	1	2	1	3	—	—	—	2	3	2	—	3	4	2	—	3	1, 3	4	—	3	4	3	3	2	—	
Kolencsik József	1	—	2	1	2	—	—	—	2	3	1	—	1	2	1	—	2	2, 3	3	—	2	2	1	3	2	—	
Leicht József	1	1	1	1	2	—	—	—	1	1	2	—	1	3	1	—	1	1, 2	3	—	1	1	1	2	1	—	
Lórencz Antal	2	—	2	2	2	—	—	—	3	3	3	—	3	3	3	—	3	3, 2	4	—	4	4	3	2	2	—	
Lukács László	1	1	2	2	2	—	—	—	3	3	2	—	2	2	1	—	2	2, 2	4	—	4	4	2	3	2	—	
20 Marton József	1	1	1	1	2	—	—	—	1	1	1	—	1	1	1	—	2	2, 2	2	—	1	2	1	3	1	—	

Név	Maga- viselet		Szorgalom	Hit- és erkölcsstan	Neveléstan				Tanítási gyakorlat	Magyar nyelv és irodalom	Német nyelv	Történet	Hazai alkotmánytan	Földrajz	Mennyiségtan	Természetrajz és kémia	Természettan	Gazdaságtan	Ének és zongora	Hegedű	Egyházi ének és zene	Rajz	Szépirás	Kézimunka	Torna	Írásbeli külsők	Fakultatív tárgy																					
	Általában	Az internátumban			Testi élet ismertetése	Lelki élet ismertetése	Népiakolai nevelés- és oktatás	Nevelés története, népoktatásügy szervezete																				Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok	Tudományok
15 Kovachich József . . .	2	—	3	4	—	4	—	—	—	4	3	4	—	4	4	4	—	4	1, 1	1	—	3	3	1	3	2	—																					
Matzko Gyula . . .	2	—	2	1	—	1	—	—	—	2	2	2	—	1	1	2	—	2	1, 2	1	—	2	3	1	2	2	—																					
Németh László . . .	1	—	2	3	—	3	—	—	—	2	4	2	—	2	4	2	—	3	1, 2	3	—	3	2	2	2	2	—																					
Nohn Jenő . . .	2	—	3	2	—	3	—	—	—	3	2	3	—	3	3	3	—	3	1, 2	4	—	2	2	2	2	2	—																					
Pilissy Lajos . . .	1	1	2	1	—	2	—	—	—	3	2	2	—	1	3	3	—	2	1, 1	2	—	3	4	1	4	2	—																					
20 Pörje László . . .	2	—	3	3	—	3	—	—	—	4	4	3	—	3	4	2	—	4	2, 2	3	—	2	3	1	1	2	—																					
Princzinger Lajos . . .	2	1	2	1	—	4	—	—	—	4	2	2	—	1	2	2	—	2	1, 2	2	—	1	1	1	2	2	—																					
Réti Miklós . . .	1	1	1	1	—	2	—	—	—	1	2	1	—	1	2	1	—	3	1, 2	1	—	2	1	1	2	1	—																					
Schmall Imre . . .	1	1	2	1	—	3	—	—	—	3	1	2	—	1	2	2	—	1	1, 1	1	—	2	1	1	1	2	—																					
Seydl Oszkár . . .	2	—	2	2	—	3	—	—	—	3	3	2	—	1	4	2	—	3	2, 2	3	—	3	2	1	3	3	—																					
25 Somogyi Géza . . .	1	—	2	1	—	1	—	—	—	1	4	1	—	1	2	3	—	3	3, 3	4	—	2	2	1	3	2	—																					
Szabó József . . .	2	—	3	2	—	4	—	—	—	3	4	3	—	3	3	3	—	4	3, 3	3	—	1	3	1	1	3	—																					
Szalay Pál . . .	2	1	2	2	—	3	—	—	—	2	2	3	—	3	2	2	—	3	2, 3	2	—	3	1	2	1	2	—																					
Szautner Géza . . .	2	—	3	3	—	4	—	—	—	4	4	4	—	4	4	4	—	4	1, 1	3	—	2	3	3	2	3	—																					
Szántó Pál . . .	2	—	2	3	—	2	—	—	—	3	4	2	—	2	4	3	—	4	1, 2	4	—	2	2	2	4	3	—																					
30 Szász Lajos . . .	2	—	3	2	—	3	—	—	—	3	2	2	—	3	3	2	—	2	3, 1	2	—	1	1	1	2	2	—																					
Szilágyi Sándor . . .	1	1	1	1	—	1	—	—	—	2	3	1	—	1	1	1	—	1	1, 1	3	—	1	2	1	1	1	—																					
Tordai Ferencz . . .	2	—	3	2	—	3	—	—	—	3	3	3	—	3	3	3	—	3	2, 1	3	—	2	3	1	1	2	—																					
Vida Imre . . .	1	2	1	1	—	1	—	—	—	2	1	1	—	1	1	2	—	1	3, 2	3	—	1	1	1	2	1	—																					
Wayand Géza . . .	3	—	4	3	—	4	—	—	—	4	4	4	—	5	4	4	—	5	2, 3	4	—	4	4	4	1	3	—																					

Adametz Gyula . . .	2	—	3	3	—	—	3	—	2	4	4	2	—	2	4	3	4	3	3, 2	2	—	1	—	2	3	1	—
Bartha Béla . . .	2	1	2	1	—	—	3	—	2	1	3	2	—	2	4	1	2	3	2, 1	2	—	1	—	2	3	1	—
Bendes Gyula . . .	3	—	3	2	—	—	4	—	4	4	4	3	—	4	4	4	4	3	1, 3	3	—	3	—	4	4	3	—
Blahó Kálmán . . .	2	—	3	2	—	—	4	—	3	5	4	3	—	3	4	3	3	4	3, 3	4	—	2	—	3	5	3	—
5 Füredy Sándor . . .	3	—	3	2	—	—	4	—	3	4	4	4	—	4	5	5	4	4	4, 4	4	—	4	—	3	3	3	—
Goda Gyula . . .	2	—	3	1	—	—	2	—	2	1	3	1	—	1	2	1	2	3	3, 2	3	—	1	—	2	3	1	—
Hodászy Miklós . . .	2	—	3	2	—	—	4	—	3	4	3	2	—	2	5	3	3	4	3, 1	2	—	1	—	2	2	2	—
Holtzmann Róbert . . .	1	1	1	1	—	—	2	—	3	1	2	1	—	1	2	1	1	4	1, 1	1	—	2	—	3	1	2	—
Joszt Ferencz . . .	1	1	2	2	—	—	3	—	3	1	2	2	—	2	1	1	1	2	2, 1	2	—	1	—	3	4	2	—
10 Kovács Sándor . . .	1	1	2	1	—	—	2	—	3	4	2	2	—	2	3	1	1	3	3, 1	2	—	2	—	1	1	3	—
Lenkei Béla . . .	2	—	3	3	—	—	4	—	3	3	4	4	—	3	1	3	3	3	2, 1	3	—	2	—	2	4	1	—
Mészáros János . . .	1	—	3	3	—	—	3	—	3	3	4	3	—	3	4	3	3	3	3, 3	3	—	1	—	2	2	2	—
Molnár Ferencz . . .	2	—	3	1	—	—	3	—	3	4	3	1	—	1	4	3	3	3	3, 3	4	—	3	—	3	1	3	—
Nagy Miklós . . .	3	—	3	2	—	—	3	—	4	3	3	3	—	3	1	4	3	4	3, 3	3	—	4	—	4	3	3	—
15 Ormai Antal . . .	2	1	3	3	—	—	3	—	4	4	4	3	—	3	4	4	4	4	3, 1	2	—	3	—	3	2	3	—
Röper Nándor . . .	2	—	3	4	—	—	4	—	4	3	2	4	—	4	4	4	4	4	2, 1	4	—	4	—	3	4	3	—
Szubotinovics Endre . . .	2	—	2	2	—	—	3	—	3	2	2	2	—	2	4	1	2	4	2, 2	1	—	1	—	3	3	2	—
Ungár Miklós . . .	2	—	3	1	—	—	2	—	2	1	4	3	—	5	3	3	3	3	4, 4	5	—	3	—	4	4	2	—
Váradí László . . .	1	—	2	1	—	—	2	—	3	2	2	2	—	3	4	3	4	4	3, 2	3	—	4	—	3	4	1	—
20 Varga Imre . . .	2	—	3	3	—	—	3	—	3	4	4	3	—	4	5	3	4	4	3, 4	5	—	3	—	3	1	3	—
Varga János . . .	1	—	2	2	—	—	3	—	3	2	2	2	—	2	3	2	2	3	2, 1	2	—	3	—	3	4	2	—
Virágh István . . .	2	—	3	3	—	—	3	—	4	3	4	3	—	3	5	4	4	3	3, 3	4	—	3	—	4	2	3	—
Vizi Lajos . . .	2	—	4	4	—	—	4	—	3	4	5	4	—	4	4	4	4	4	3, 2	3	—	3	—	3	3	3	—
Zatykó Lajos . . .	1	1	1	1	—	—	1	—	2	2	2	1	—	1	1	1	1	2	1, 1	2	—	1	—	1	1	2	—

IV. osztály.

Barkász Dániel . . .	2	3	3	3	—	—	—	3	3	4	4	—	3	—	4	—	3	4	2, 2	1	—	3	—	3	4	3	—
Berenkey Attila . . .	2	3	2	2	—	—	—	2	2	4	3	—	2	—	4	—	3	3	2, 3	1	—	4	—	2	2	3	—
Botta Ferencz . . .	1	1	2	1	—	—	—	2	2	2	2	—	1	—	3	—	1	2	2, 2	2	—	1	—	3	3	1	—
Dietrich Ödön . . .	3	2	4	3	—	—	—	5	4	4	4	—	3	—	4	—	4	3	4, 4	5	—	4	—	4	4	3	—

Név	Maga- viselet		Szorgalom	Hit- és erkölostan	Neveléstan				Tanítási gyakorlat	Magyar nyelv és irodalom	Német nyelv	Történet	Hazai alkotmánytan	Földrajz	Mennyiségtan	Természetrajz és kémia	Természettan	Gazdaságtan	Ének és zongora	Hegedű	Egyházi ének és zene	Rajz	Szépirás	Kézimunka	Torna	Írásbeli külalak	Fakultativ tárgy
	Általában	Az internátushoz			Testi élet ismertetése	Lelki élet ismertetése	Népsikolai nevelés- és oktatástan	Nevelés köztudata, nevelési tárgykörök ismerete																			
5 Erdei Béla	2	—	4	3	—	—	—	4	3	5	4	—	4	—	5	—	4	4	4, 4	4	—	3	—	3	4	3	—
Gaal György	1	—	2	3	—	—	—	3	3	3	4	—	2	—	3	—	3	3	2, 2	3	—	2	—	3	3	2	—
Hubner József	3	—	3	4	—	—	—	4	3	4	3	—	3	—	5	—	5	2	3, 3	4	—	3	—	4	4	3	—
Karabélyos Ede	2	—	3	3	—	—	—	3	3	4	3	—	3	—	3	—	4	4	2, 2	4	—	3	—	3	2	3	—
Károlyi Ernő	2	3	3	3	—	—	—	4	4	4	4	—	4	—	4	—	4	4	2, 3	2	—	1	—	1	4	2	—
10 Kelemen Miklós	1	1	1	1	—	—	—	2	1	2	2	—	1	—	1	—	1	1	2, 2	2	—	1	—	1	3	2	—
Kiss Zoltán	1	1	1	1	—	—	—	2	3	1	2	—	1	—	1	—	1	1	1, 1	2	—	1	—	1	3	1	—
Koricsánszky Lajos	2	—	3	2	—	—	—	3	3	2	3	—	3	—	4	—	3	3	3, 3	2	—	2	—	3	4	3	—
Kovács Béla	3	—	4	4	—	—	—	5	3	5	4	—	4	—	3	—	4	3	3, 4	3	—	4	—	4	2	3	—
Krenkó János	2	—	3	3	—	—	—	3	3	4	4	—	3	—	4	—	4	4	2, 4	4	—	4	—	4	2	3	—
15 Kriszt Sándor	2	2	3	2	—	—	—	4	4	4	4	—	4	—	4	—	4	3	3, 3	4	—	2	—	3	4	3	—
Kupi Ferencz	1	—	2	2	—	—	—	3	2	2	3	—	3	—	4	—	3	2	3, 4	2	—	4	—	3	3	3	—
Makó Bertalan	2	—	3	3	—	—	—	3	3	3	3	—	3	—	4	—	3	3	2, 3	2	—	1	—	3	2	1	—
Mezey Ferencz	1	—	3	3	—	—	—	3	3	3	4	—	3	—	4	—	3	4	2, 3	3	—	2	—	3	1	2	—
Misky István	2	—	3	2	—	—	—	4	4	2	4	—	3	—	4	—	4	4	3, 2	2	—	2	—	2	3	3	—
20 Pécely Antal	2	—	3	2	—	—	—	3	3	2	4	—	3	—	4	—	3	3	2, 3	3	—	1	—	2	1	3	—
Smidélius Sándor	1	1	2	1	—	—	—	3	2	2	3	—	2	—	4	—	3	2	1, 1	3	—	1	—	3	4	1	—
Szabó Kálmán	1	1	2	3	—	—	—	3	3	4	3	—	3	—	3	—	2	2	3, 3	3	—	3	—	3	4	3	—
Székely Antal	1	1	2	2	—	—	—	3	1	3	3	—	3	—	4	—	1	2	1, 1	1	—	2	—	1	1	2	—
Szóts Béla	1	1	1	1	—	—	—	2	1	1	2	—	1	—	2	—	1	2	1, 1	2	—	2	—	2	2	1	—
25 Tóth István	2	2	1	1	—	—	—	1	1	1	2	—	1	—	2	—	1	1	1, 1	2	—	1	—	1	2	1	—
Várady Béla	2	3	3	3	—	—	—	4	4	4	4	—	3	—	3	—	3	3	4, 4	4	—	2	—	4	4	3	—
Viezzoli Gyula	3	—	3	4	—	—	—	4	3	3	3	—	3	—	4	—	3	3	2, 1	4	—	2	—	2	3	3	—
Wagner Ernő	2	—	3	4	—	—	—	3	3	3	3	—	3	—	4	—	3	4	3, 3	3	—	2	—	3	2	3	—

V. Statisztikai kimutatás a tanulókról.

A) Általános áramlat szerint.	I.	II. o s z t á l y	III.	IV.	összesen
Felvételért folyamodott	67	37	30	32 =	166
Felvéttetett	42	34	29	32 =	137
Beiratkozott	39	35	25	30 =	129
Alsóbb osztályból fellépett	—	32	24	28 =	84
Más intézetből jött	39	2	1	2 =	44
Javítóvizsgálatot tett	4	6	6	1 =	17
Ismételt	—	2	2	— =	4
Kimaradt	6	1	1	2 =	10
Év végén vizsgálatot tett	33	34	24	28 =	119

B) Kor szerint.

1894-ben született	11	—	—	— =	11
1893-ban »	13	10	—	— =	23
1892-ben »	5	10	4	— =	19
1891-ben »	3	12	11	8 =	34
1890-ben »	1	1	4	8 =	14
1889-ben »	—	—	4	7 =	11
1888-ban »	—	1	—	3 =	4
1887-ben »	—	—	1	2 =	3
1886-ban »	—	—	—	— =	—
Összesen .	33	34	24	28 =	119

C) Vallás szerint.

Róm. kath. vallású	27	25	19	17 =	88
Gör. kath. »	—	1	—	— =	1
Ev. ref. »	5	6	2	7 =	20
Ág. hitv. »	1	1	2	4 =	8
Izraelita »	—	1	1	— =	2
Összesen .	33	34	24	28 =	119

D) Anyanyelv szerint.

Magyar	33	34	24	27 =	118
Olasz	—	—	—	1 =	1
Összesen .	33	34	24	28 =	119

E) *Előképzettség szerint.*

	I.	II. o s z t á l y	III.	IV.	összesen
A polg. iskola IV. (V. osztályából felvétetett	29	24	20	21 =	94
A gimnázium IV. oszt.-ból felvétetett	3	7	3	6 =	19
A reáliskola IV. oszt.-ból felvétetett	—	2	1	1 =	4
Felső-népiskola oszt.-ból felvétetett	—	1	—	— =	1
Felső keresk. I. oszt.-ból felvétetett	1	—	—	— =	1
Összesen	33	34	24	28 =	119

F) *A szülők polgári állása szerint.*

Tanítás terén működők fia	12	8	5	6 =	31
Más értelmiségi pályán működők fia	2	8	2	3 =	15
Kereskedő és iparos fia	13	4	5	5 =	27
Óstermelő fia	2	1	1	1 =	5
Munkás, szolga fia	1	9	10	4 =	24
Magánzó, foglalkozás nélküliek fia	3	4	1	9 =	17
Összesen	33	34	24	28 =	119

G) *Illetőség szerint.*

Budapesti (helybeli)	17	17	16	18 =	68
Abauj-Tornamegye	—	1	—	— =	1
Aradmegye	—	1	—	— =	1
Baranyamegye	—	—	—	1 =	1
Bács-Bodrogmegye	1	—	—	— =	1
Békésmegye	1	1	1	— =	3
Biharmegye	2	1	—	— =	3
Fehérmegye	1	2	—	— =	3
Gömörmegye	—	1	—	— =	1
Hajdúmegye	1	—	—	— =	1
Háromszékmegye	1	1	—	2 =	4
Hontmegye	—	1	—	— =	1
Jász-N.-K.-Szolnokmegye	—	1	1	— =	2
Nyitramegye	—	2	—	1 =	3
Pestmegye	2	3	4	3 =	12
Temesmegye	1	—	—	— =	1
Tolnamegye	2	1	—	— =	3
Torontálmegye	—	—	1	1 =	2
Vasmege	—	—	1	1 =	2
Veszprémmegye	1	1	—	— =	2
Zemplénmegye	1	—	—	— =	1
Zalamegye	1	—	—	— =	1
Fiume	—	—	—	1 =	1
Románia	1	—	—	— =	1
Összesen	33	34	24	28 =	119

A budapesti I. ker. állami elemi tanítóképző-intézet órarendje az 1908—9. iskolai évben.

Óra	Osz- tály	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
8—9	I. II. III. IV.	Ének Német Mennyiségtan Tanítás (<i>Radnai</i>)	Magyar Lélektan Mennyiségtan Tanítás (<i>Horvay</i>)	Testtan Ének Magyar Tanítás (<i>Miklós</i>)	Magyar Lélektan a) Hegedű b) Zene Tanítás (<i>Mészáros</i>)	Rajz Földrajz Hittan Tanítás (<i>Sztankó</i>)	Természetrajz Kézügyesség Földrajz Tanítás (<i>Quint</i>)
9—10	I. II. III. IV.	Magyar Mennyiségtan Fizika a) Hegedű b) Zene	Német Magyar Módszertan Mennyiségtan	Mennyiségtan Magyar Ének Paedagógia	a) Hegedű b) Zene Történelem Módszertan Magyar	Történelem Ének Fizika Rajz	Földrajz Lélektan Német Gazdaságtan
10—11	I. II. III. IV.	Mennyiségtan Természetrajz a) Hegedű b) Zene Magyar	Történelem Mennyiségtan Hittan Torna	Földrajz Torna Tanítás Osszhangzástan	Történelem a) Hegedű b) Zene Magyar Torna	a) Hegedű b) Zene Torna Kémia Rajz	Mennyiségtan Történelem Tanítás (<i>Quint</i>) a) Hegedű b) Zene
11—12	I. II. III. IV.	Természetrajz a) Hegedű b) Zene Magyar Kézügyesség	Torna Történelem Kémia Hittan	Gazdaságtan Magyar Torna Fizika	Torna Magyar Történelem Egyházi ének	Hittan Mennyiségtan Rajz Paedagógia	Német Természetrajz Történelem Mennyiségtan
12—1	I. II. III. IV.	Kézügyesség Gazdaságtan Német Fizika	Hittan Kézügyesség Kémia Alkotmánytan	Ének Földrajz Kémia Gazdaságtan	Magyar Német Földrajz Ének	Gazdaságtan Hittan Rajz Német	Testtan Gazdaságtan Osszhangzástan Alkotmánytan
1—2	I. II. III. IV.	Szépírás Kézügyesség Gazdaságtan	Szépírás Hittan Kézügyesség	Kézügyesség Rajz Gazdasági gyak. Magyar	} Zenekar	Rajz Torna Hittan	Rajz Kézügyesség Német

Szombat délután II—IV. osztálynak 3—4-ig Karének. I. osztálynak 3—5-ig Rajz. IV. osztálynak 4—5-ig Tűzoltástan.

Tankönyvek és segédkönyvek.

az 1908—09. iskolai évben.

I. osztály. Pokorny : Hittan, K 1'40. Baló-Hanzély : A testi élet ismertetése, K 2'60. Király : Rendszeres magyar nyelvtan, 2. kiadás, K 2'—. Bánóczy-Weszely : Stilisztika és olvasókönyv, K 2'60. Horvay : Német nyelvtan és olvasókönyv, I. rész, 2. kiadás K 2'40. Kelemen : Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve K 4'40. Farkas : Egyetemes történet, I. kötet, 2. kiadás, K 3'—. Farkas-Kovács : Csillagászati és fizikai földrajz, 2. kiadás, K 2'40. Miklós : Közönséges számтан és algebra, I. rész, 2. kiadás, K 3'20. Miklós : Növénytan, 5. kiadás, K 3'50. Sztankó : Énekiskola, I. rész, 2. kiad., K 3'—. Chovan : Zongoraiskola, I. rész, 2. kiadás, K 4'50. Oheroly : Tornazsebkönyv, 4. kiadás, K 3'20. Zoltai : Hegedűiskola, I. rész, K 3'—. Zoltai : Magyar népdalok I. K 3'—.

Segédkönyv : Cserey : Kis Növényhatározó, K 1'20.

II. osztály. Matuszka : Erkölcstan, K 1'20. Baló : Lélektan, K 1'80. Bánóczy-Weszely : Poétika és retorika, II. osztály, K 3'60. Kiss-Komáromy-Péreffy : olvasókönyv, I. kötet 2. kiadás, K 2'40. Horvay : Német nyelvtan és olvasókönyv, II. rész, K 2'40. Kelemen : Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve K 4'40. Farkas : Egyet. történet, II. rész, 2. kiadás, K 2'80. Farkas : A Föld öt része, Magyarország kivételével, 2. kiadás, K 3'—. Kogutowicz : Rendszeres földr. atlasz, füzve K 5'—, kötve K 6'—. Miklós : Állattan, 5. kiadás, K 4'—. Miklós : Közönséges számтан és algebra, I. rész, 2. kiadás, K 3'20. Dékány : Mértan, K 3'40. Sztankó : Énekiskola, II. rész, 2. kiadás, K 3'—. Bartalus-Gyertyánffy : Négyes-dalok 2. kiadás, K 3'—. Oheroly : Tornazsebkönyv, 4. kiadás, K 3'20. Hohmann-Bloch : Hegedűiskola I. rész, K 4'—. Simonkai : Növényhatározó, 3. kiadás, K 1'80. Kossovits : Harmoniumiskola, K 5'—. Chovan : Zongoraiskola, I. rész. 2. kiadás, K 4'50.

III. osztály. Aubermann : Egyháztörténet, 5. kiadás, K 1'60. Népiskolai tanterv és utasítás, K. 3'30. Baló : Népiskolai nevelés-és oktatástan, K 2'50. Bánóczy-Weszely : Poétika, retorika és olvasókönyv, III. osztály K 3'60. Horvay : Rendszeres német nyelvtan, K 2'60. Horvay : Német olvasókönyv K 3'— . Kelemen : Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve, K 4'40. Farkas : A magyar

nemzet története, K 2·40. Farkas: Magyarország földrajza, K 2·—.
Kogutowicz: Rendszeres földrajzi atlasz, fűzve, K 5·—, kötve K 6·—.
Koch F. és Kovács: Ásványtan és kémia, K 3·80. Kovács: Fizika,
6. kiadás, K 3·50. Miklós: Közönséges számtan és algebra, II. rész,
K 2·50. Dékány: Mértan, K 3·40. Kapi: Gyakorlókönyv, I—II. füzet,
K 1·40. Bartalus-Gyertyánffy: Négyesdalok, 2. kiadás, K 3·—.
Sztankó: Énekiskola III., K 3·40. Maurer: Vezérkönyv az elemi
isk. tornatanításhoz, K 2·60. Oheroly: Tornazsebkönyv, 4. kiadás,
K 3·20. Helmár: Történeti atlasz, kötve, K 3·20. Hohmann-Bloch:
Hegedűiskola, II. rész, K 4·—. Báthory: Orgonaiskola, K 4·—.
Chovan: Zongoraiskola, II. 2. kiadás, K 4·50. Zoltai: Magyar népdalok II. K 3·—.

Segédkönyvek: Weszely: Nevelés-, tanítás- és módszertan, K 3·40.
Gyertyánffy: Előgyakorlatok, 5. kiadás, K 1·20. Gönczy: Vezérkönyv
az ABC-hez, K —·36. Nagy: Vezérkönyv a beszéd és értelem-
gyakorlatokhoz, K —·48. Nagy-Komáromy: Vezérkönyv a nyelv-
tanhoz, I—IV. osztály, K 1·20. Emericzy-Kárpáthy: Vezérkönyv a
számtanhoz, I., II. kötet, 3. kiadás, K 4·40. Heller-Kozocsa: Használati utasítás a népiskolák hármassággyűjt., K 1·20. Kiss-Kún: Játéktanító vezérkönyv, K —·80. Molnár: Fatenyésztés, K 1·—.
Tormay: Magyar gazda kincsháza, K 1·—.

IV. osztály. Siposs A. F.: Hitoktatástan róm. kath. növendékek számára, K 1·60. Népiskolai tanterv és utasítások, K 3·30.
Baló: Nevelés- és oktatástörténet, K 2·—. Baló: A magyar népoktatásügy szervezete, 3. kiadás, K 1·—. Bánóczy-Weszely: A magy. irodalom története, K —·—.
Horvay: Rendszeres német nyelvtan, K 2·60. Horvay: Német olvasókönyv, K 3·—. Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve, K 4·40. Csiky: Alkotmánytan, képzői, 7. k., K 2·60. Kovács: Fizika, 6. kiadás, K 3·50. Miklós: Közönséges számtan és algebra II. rész, K 2·50. Dékány: Mértan, K 3·40. Sztankó: Énekiskola IV., K —·—.
Kapi: Összhangzattan I., II., K 1·40. Bartalus-Gyertyánffy: Négyesdalok, 2. kiadás, K 3·—.
Báthory: Orgonaiskola, K 4·—. Major-Chovan: Zongoraiskola, II. rész, K 4·—.
Oheroly: Tornazsebkönyv, 4. kiadás, K 3·20. Hohmann-Bloch: Hegedűiskola, II. rész, K 4·—.
Zoltai: Magyar népdalok hegedűre, 3. füzet à K 3·—.

Segédkönyvek: Láng: A magyar beszéd tanítása nem magyar ajkú iskolákban, K 2·50. Kiss: Magyar népiskolai tanítás története, I—II., K 4·80. Molnár: Fatenyésztés K 1·—.
Tormay: Magyar gazda kincsháza, K 1·—.

Az 1908—9. iskolai évet bezáró vizsgálatok sorrendje az I. ker. állami elemi tanítóképző-intézetben.

A) Osztályvizsgálatok.

1. Május 27. (csütörtök). A IV. osztály vizsgálata minden tárgyból.
2. Junius 4-én, pénteken d. e. 8—12-ig r. kath. hittani vizsgálatok az I—III. osztályban és a gyak. iskolában. Délután 3-tól a különböző felekezetek hittani vizsgálata.
3. » 9-én, 8—12-ig az I. osztály vizsgálata ;
4. » 11-én, 8—12-ig a II. » »
5. » 12-én, 8—12-ig a III. » »
6. » 12-én, d. u. 3 óraker a gazdasági ismétlőiskola vizsgálata ;
7. » 13-án, 8—10-ig a gyak. iskola I. és II. osztályának vizsgálata ;
8. » 13-án, 10 óraker évváró ünnep.
9. » 20-án, 8—1-ig a gyak. iskola III—VI. osztályának vizsgálata ;
10. » 22—25-ig magánvizsgálatok.

B) Tanítóképesítő-vizsgálatok.

11. » 2., 3. és 5-én d. e. és d. u. *írásbeli képesítő vizsgálatok* ;
12. » 14—22-én tanítóképesítő *szóbeli és gyakorlati vizsgálatok* ;
13. » 25-én évváró konferencia.

A 1908—9. iskolai évben magánvizsgálatot tettek :

A II. osztály tárgyaiból :

1. *Meer Ferenc* . . . . . ismétlésre utasított.

A III. osztály tárgyaiból:

2. *Jakab Imre* . . . . . javítóra utasított.
 3. *Dénes Miksa* . . . . . » »
 4. *Diener Fülöp* (ismétlő) . . . . . megfelelt.

A IV. osztály tárgyaiból:

5. *Harmati Aladár* . . . . . ismétlésre utasított.
 6. *Prokisch Vilmos* . . . . . javítóra utasított.

VI. Tanítóképesítés.

A vizsgálatra jelentkezett 28 IV. éves növendék, 2 az 1908. évi tanítóképesítőn visszalépett, illetőleg ismétlésre utasított jelölt, 1 magánúton készült tanuló: összesen 31. Négy intézeti növendék a IV. oszt. vizsgálatokon elégtelen osztályzatokat nyervén, 27 bocsáttatott tanítóképesítő vizsgálatra, amely számhoz járult 1 második javítón álló jelölt és 1 gör.-kel. román tanító, aki oklevelét magyar nyelvű iskolákra óhajtotta érvényesíteni.

Az írásbeli vizsgálat ideje: június 2., 3. és 5. napja; a szóbeli- és gyakorlati együttes vizsgálatoké: jún. 14—20-ig.

A vizsgáló bizottság elnöke *Sebestyén Gyula*, kir. tan., az állami tanítóképző-intézetek szakfelügyelője volt.

Az írásbeli vizsgálatnak a székesfőv. kir. tanfelügyelő által kiválasztott tételei a következők voltak:

I. *Paedagógiából*: A figyelem, annak feltételei és hatásai; a figyelem nevelése, nevezetesen a tanítás anyagában és a módszerben rejlő feltételek megszerzése által.

II. *Geometriából*: 1. Egy négyszögalakú földterület oldalai egyenként 68, 68, 34 és 50 m. hosszúak; az egyenlő oldalak végpontjait összekötő átló pedig szintén 68 m. hosszú. Mekkora a földterülete?

2. Egy 60 cm. átmérőjű és 1 m. magas hengerbe egy 40 cm.-es oldalélel biró oktaedert teszünk. Hány liter homokot önthetünk még ezután a hengerbe, ha azt színig akarjuk megtölteni?

3. Egy 60 cm. átmérőjű gömbből levágandó egy gömbszelet, melynek süvege 42.39 cm^2 . legyen. Mekkora lesz a gömbszelet magassága és mekkora alapkörének területe?

4. Egy 5 m/m. vastag vaslemezből készült üres hasáb, melynek élei 1, 1, 3.01 m, hosszúak, mily mélyen merül el, ha egyik oldallapjával tesszük a vízbe? (A benne levő levegőt nem számítjuk) A vas fajsúlyát 7.2-nek vesszük.

III. *Németből*: Krummacher: »Die Freue« című olvasmány.

IV. *Szépírásból*: 4 sor magyar folyó- és 3 sor rondírás.

V. *Rajzból*: egy szék, rajta kalap, mellette kifeszített esernyő.

VI. A román nyelvű oklevélnek magyar nyelvű iskolákra való érvényesítésének vizsgálatán az írásbeli tétel ez volt: *A magyar nyelv tanítása a népiskolákban az új népiskolai tanterv és utasítások alapján.*

Tanítási tételek.

A tanítóképesítő vizsgálaton.

1. Olvasmány-tárgyalás.

1. III. oszt.-ban: »A nagylaki iskolásfiúk«. (Vers.)
2. IV. » »A pénzről«.

2. Nyelvtani oktatás.

3. III. oszt.-ban: »Összetett főnevek«.
4. III. » »Főnévképzés«.
5. III. » »A fő- és bővített mondat fogalma«.

3. Mennyiségtan.

6. III. oszt.-ban: »A méter részei szétbontási és összevonási gyakorlatokkal«.
7. IV. » »A közönséges törték alakváltoztatásai szorzás és osztás által«.

4. Földrajz.

8. III. oszt.-ban: »Bács-Bodrog vármegye«.
9. III. » »A Duna, Tisza és Maros vidéke«.
10. IV. » »Svájc ismertetése«.
11. IV. » »Olaszország ismertetése«.
12. V., VI. » »A hold fényváltozatai«.

5. Történelem.

13. IV. oszt.-ban: »A magyar nép vándorlásai. Árpád fejedelmé választása és a vérszerződés«.
14. IV. » »Árpád elfoglalja mai hazánkat«.
15. V., VI. » »Árpád ház uralkodásának eredményei«.
16. V., VI. » »Magyarország a mohácsi vész előtti két században«.

6. Polgári jogok és kötelességek.

17. IV. oszt.-ban: »Az ember és a család, a kötelesség és jog«.
18. IV. » »A község. Kis- és nagyközségek«.

7. Természetrész.

19. V., VI. oszt.-ban: »Fenyőerdő«.
20. IV. » »A hangya«.

8. Természettan.

21. V., VI. oszt.-ban: »A folyadékokról. Fenékre és oldalra való nyomás«.
22. V., VI. » »A melegség és a testek kiterjedése melegség által.

9. Gazdaságtan.

23. V., VI. oszt.-ban: »A növények ápolása«.
24. V., VI. » »Selyemhernyótenyésztés«.

10. Testgyakorlás.

25. III., IV. oszt.-ban: »Egyszerűen összetett szabadgyakorlatok«.

11. Éneklés.

26. III., IV. oszt.-ban: »Dallamkibővítés a felső 2. lépcsővel«.
27. III., IV. » »Egyesülés«, szöveges dal, hangjegyek alapján.

A képesítő-vizsgálat eredménye.

Magyar nyelvű népiskolai tanítóságra képesítést nyertek:

1. *Barkász D.* (Józsefháza, Szatmárm.), 2. *Berenkei Attila* (Győr), 3. *Botta F.* (Budapest), 4. *Gaál Gy.* (Budapest), 5. *Karabélyos Ede* (Som, Beregm.), 6. *Kelemen M.* (Papolc, Háromszékm.), 7. *Kiss Z.* (Budapest), 8. *Koricsánszky L.* (Budapest), 9. *Krenkó J.* (Budapest), 10. *Kuppi Ferenc* (Budapest), 11. *Makó B.* (Budapest), 12. *Mezey F.* (Mező-Tárkány, Hevesm.), 13. *Miski J.* (Nagy-Károly), 14. *Péceli A.* (Budapest), 15. *Smidéliusz S.* (Budapest), 16. *Szabó Kálmán* (Pincehely), 17. *Székely Antal* (Budapest), 18. *Szőcs Béla* (Kézdivásárhely), 19. *Tóth J.* (Gyüd, Baranyam.), 20. *Viezzoli Gy.* (Fiume), 21. *Wágner E.* (Budapest).

Másodszori javítással képesített: Horváth József (Málom, Baranyam.).

Javító vizsgálatra utasítottak: 1. Borbély K. (Técső), 2. *Fehér Elemér* (Budapest), 3. *Károlyi Ernő* (Nyitra), 4. *Kriszt Sándor* (Ujpest), *Várady B.* (Abony).

Isméltésre utasított: Klammer Kálmán.

Róm. kath. egyh. ének- és zenére képesítettek: Károlyi E., Kiss Z., Krenkó J., Mezey F., Szabó K., Székely A., Tóth J., Viezzoli Gy., Wágner E., Kozma G.

Ev. ref. egyh. ének- és zenére: Barkász D., Gaál Gy., Karabélyos E., Kelemen M., Miski J., Péceli A., Szőcs B.

Ág. hitv. ev. egyházi ének- és zenére: Berenkei A., Botta F., Koricsánszky L., Smidéliusz Sándor.

Tanítók továbbképző-tanfolyama.

A nyári szünet alatt július 5-től 24-ig, háromhetes továbbképző-tanfolyam tartatott az intézetben népiskolai tanítók számára.

Felvétetett a tanfolyamra 30 államsegélyes és 59 saját költséges hallgató. A tanfolyam tárgyai: szociális pedagógia, a magyar nyelvnek más ajkú iskolákban való tanítási módszere, az ének, rajz, kézimunka tanítási módszere, a rajz és kézügyesség a személtetés szolgálatában, a természettudományi és mennyiségtani tárgyak szociális vonatkozásai, a rajz és kézügyesség, gazdasági szövetkezetek, gazdasági számvezetés, gyakorlati mintatanítások a népiskolai tárgyak köréből.

A tanfolyamot *Mészáros Jenő* r. tanár vezette. Az előadók a következők voltak:

1. *Györgyi Kálmán*: rajz;
2. *Snašel Ferenc*: a természettudományi és mennyiségtani tárgyak szociális vonatkozásai;
3. *Quint József*: ped. tárgyak;
4. *Szabó Gábor*: kézimunka;
5. *Kún Alajos*: mintatanítások;
6. dr. *Molnár István* mint a vallás- és közokt. ministerium ügredője: gazdasági szövetkezetek és gazdasági számtartás.

Az említett tanulmányokat kiegészítették a rendszeresen rendezett kirándulások, melyek a tudományos és művészeti gyűjtemények, a főváros nevezetességeinek megismerése mellett különösen a szociális intézmények tanulmányozására irányultak.

A tanfolyamnak 62 hallgatója volt.

VIII. Gyakorló-iskola.

Szertárak gyarapodása.

1. Esztergomi: Kis Káté, 3 drb. 2. Gerely: Biblia, III., IV. oszt., 3 drb. 3. Havas: Olv. könyv. 4. Kozma—Somogyi: Nyelvtan, IV. oszt. 1 drb, VI. oszt. 1 drb. 5. Sziklás: Számтан, IV. oszt. 1 drb, V., VI. oszt. 1 drb. 6. Farkas—Kún: Földrajz, V., VI. oszt. 7 drb. 7. Benedek E.: Történet, 7 drb. 8. Farkas S.: Polgári jogok, 5 drb. 9. Dr. Sztankó Aurél: Természetráajz, 7 drb. 10. Snašel: Gazdaságtan, 1 drb. 11. Bárány Á.: Gazd. ism. isk. olvasókönyv, I. oszt. 10 drb, II. oszt. 6 drb. 12. Gyórfy: Számтан, mértan, 10 drb. 13. Pálinkás: Vezérkönyv a beszéd és ért. gyak., II. rész, 1 drb. 14. Tóth: Kisérleti vezérkönyv a természet-tanhoz, 1 drb.

Tankönyvek:

<i>I. osztály.</i> Róm. kath. elemi katekizmus a biblia elemeivel (szines képekkel)	K	—52
Egri: Abc.	»	—56
<i>II. osztály.</i> Róm. kath. elemi katekizmus a biblia elemeivel (szines képekkel)	»	—52
Havas: Olvasókönyv, II. oszt.	»	—80
Kozma—Somogyi: Magyar nyelvtan, II. oszt.	»	—36
Sziklás—Walter: Számтан, II. oszt.	»	—40
<i>III. osztály.</i> Róm. kath. kis katekizmus	»	—56
Havas: Olvasókönyv, III. oszt.	»	—90
Kozma—Somogyi: Magyar nyelvtan, III. oszt.	»	—52
Sziklás—Walter: Számтан, III. oszt.	»	—44
Kozma: Kis atlasz, III. oszt.	»	—80
Sztankó: Daloskönyv, I.	»	—70
<i>IV. osztály.</i> Róm. kath. kis katekizmus	»	—56
Havas: Olvasókönyv, IV. oszt.	»	1.—
Kozma—Somogyi: Magyar nyelvtan, IV. oszt.	»	—54
Sziklás—Walter: Számтан, IV. oszt.	»	—54

Farkas—Kún : Földrajz, IV. oszt.	» —.60
Kozma—Kőrösi : Atlasz, IV—VI. oszt.	» 1.—
Sztankó : Daloskönyv I.	» —.70
V. és VI. osztály. Róm. kath. kis katekizmus	» —.56
Demkovits : Egyháztörténet	» —.20
Havas : Olvasókönyv, V—VI. oszt.	» 1.40
Kozma—Somogyi : Magyar nyelvtan, V—VI. oszt.	» —.96
Sziklás—Walter : Számítan, V—VI. oszt.	» 1.—
Farkas—Kún : Földrajz, V—VI. oszt.	» —.80
Benedek : A magy. nemzet tört.	» —.90
Farkas : Polg. jogok és kötelességek	» —.40
Baló—Quint : Természetráajz	» 1.—
Miklós : Vegytan és természettan	» 1.—
Snasel : Gazdaságtan, V. oszt.	» —.40
Sztankó : Daloskönyv I.	» —.70
Kozma—Kőrösi : Atlasz, V—VI. oszt.	» 1.—

Tankönyvek a mindennapi és gazdasági ismétlő-iskolában:

Bárány Á. : Gazdasági ism. iskolai olvasókönyv I. osztály számára	K —.64
— II. osztály számára	» —.80
Győrffy J. : Számítan és mértan	» —.80

A budapesti állami tanítóképző-intézet gyak. elemi iskolájának órarendje.

Napok	Osztály	D é l e l ő t t								D é l u t á n					
		8-9		9-10		10-11		11-12		2-3		3-4			
		8-8½	8½-9	9-9½	9½-10	10-10½	10½-11	11-11½	11½-12	2-2½	2½-3	3-3½	3½-4		
Hétfő	V-VI.	Földrajz	Számtani feladat	Történet								Olvasás	Fogalmazási feladat	Test-gyakorlat	
	IV.	Felelés	Földrajz	Számtani feladat								Fogalm. fel.	Olvasás		Fogalm. fel.
	III.	Számtani feladat		Földrajz	Felelés							Fogalmazási feladat			Olvasás
	II.														
	I.	Számt. fel.	Irva olv.	Írási felad.	Számtan										
Kedd	V-VI.	Nyelvtan	Számtani feladat	Hit- és erkölestan								Alkotm.-t.	Szépirás		Éneklés
	IV.	Számt. fel.	Nyelvtan			Számt. fel.							Szépirás	Olvasás	
	III.	Számtani feladat		Nyelvtan							Szépirás		Olvasás		
	II.														
	I.	Nyelvtan	Nyelt. fel.	Beszéd- és ért.-gyak.	Éneklés										
Szerda	V-VI.	Számtan	Nyelvtani feladat	Term.-rajz											
	IV.	Rajzolás	Számtan	Nyelvtani feladat											
	III.	Nyelvtani feladat		Számtan	Rajzolás										
	II.														
	I.	Olv., irás	Írási felad.	Számtan	Számt. fel.										
Csütörtök	V-VI.	Földrajz	Számtani feladat	Történet								Olvasás	Fogalmazási feladat	Mértan	
	IV.	Felelés	Földrajz	Számtani feladat								Fogalm. fel.	Olvasás	Fogalm. fel.	
	III.	Számtani feladat		Földrajz	Felelés							Olvasás		Hangjegy-írás	
	II.														
	I.	Olv., irás	Írási felad.	Rajzolás		Test-gyakorlás									
	Számt. fel.	Irva olv.													
Péntek	V-VI.	Nyelvtan	Számtani feladat	Hit- és erkölestan								Gazd.-tan	Szépirás		Rajzolás
	IV.	Számt. fel.	Nyelvtan			Számt. fel.							Szépirás	Olvasás	
	III.	Számtani feladat		Nyelvtan							Szépirás		Olvasás		
	II.														
	I.	Hit- és erkölestan			Írási felad.	Számtan	Számt. fel.								
Szombat	V-VI.	Számtan	Nyelvtani feladat	Term.-tan											
	IV.	Rajzolás	Számtan	Nyelvtani feladat											
	III.	Nyelvtani feladat		Számtan	Rajzolás										
	II.														
	I.	Olv., irás	Írási felad.	Beszéd- és értelem-gyakorlat											
	Számt. fel.	Irva olv.													

A gyakorló-iskolai tanulók.

I. osztály.

	Viselet	Szorgalom	Előmenetel
1. Bodrogi József		Kimaradt 1908. dec. 14-én	
2. Damanovszky Ákos	dicsér.	dicsér.	kitünő
3. Forgács József	dicsér.	dicsér.	kitünő
4. Gyulai Elemér	dicsér.	dicsér.	jeles
5. Hollán Sándor	dicsér.	dicsér.	kitünő
6. Marsalek Ferenc	dicsér.	változó	jó
7. Bosch Ferenc	dicsér.	változó	jeles
8. Snašel Ferenc	dicsér.	dicsér.	kitünő

II. osztály.

9. Balogh Sándor	dicsér.	változó	jeles
10. Boldog Gyula	dicsér.	változó	jeles
11. Breuer Jenő	dicsér.	dicsér.	kitünő
12. Grobetti Nándor	dicsér.	változó	jeles
13. Hosszú Gyula	dicsér.	változó	jeles
14. Kiss Áron	dicsér.	dicsér.	kitünő
15. Markovics György	dicsér.	változó	jó
16. Nagy Arthur	dicsér.	dicsér.	kitünő
17. Vigyázó György	dicsér.	dicsér.	kitünő
18. Wimmer László	dicsér.	változó	jeles

III. osztály.

19. Bárány Zsigmond	dicsér.	változó	jeles
20. Bekker Ákos	dicsér.	változó	jó
21. Berkes Béla	dicsér.	változó	jó
22. Bihar Tibor	dicsér.	dicsér.	kitünő
23. Dusóczky Andor	dicsér.	dicsér.	jeles
24. Lakner László	dicsér.	változó	jó
25. Sebestyén Ferenc	dicsér.	változó	jó
26. Schober Albert	dicsér.	változó	kitünő
27. Szabó Andor	dicsér.	dicsér.	kitünő
28. Szultsberger József	dicsér.	dicsér.	kitünő
29. Szuppán Géza	dicsér.	dicsér.	jeles

IV. osztály.

30. Berényi Sándor	dicsér.	dicsér.	kitünő
31. Békésy Endre	jó	változó	jeles
32. Feilitzsch Jenő, báró	dicsér.	dicsér.	jeles

	Viselet	Szorgalom	Előmenetel
33. Kerznár József	jó	változó	jeles
34. Kovács Imre	dicsér.	változó	jeles
35. Marcis Gyula	dicsér.	dicsér.	kitünő
36. Országh Ferenc	dicsér.	változó	jeles
37. Polinszky Jenő	dicsér.	dicsér.	jeles
38. Stranzky Gábor	dicsér.	változó	jeles
39. Szabó Gábor	dicsér.	változó	jeles

V. osztály.

40. Bikics Ferenc	dicsér.	változó	jó
41. Kendrács József	dicsér.	változó	jó
42. Kertész József	dicsér.	változó	elégséges
43. Kis Ferenc	dicsér.	változó	jó
44. Princess Gyula	dicsér.	változó	elégséges

VI. osztály.

45. Berán Antal	dicsér.	dicsér.	jeles
46. Polgár Antal	dicsér.	dicsér.	jeles
47. Princess Sándor	dicsér.	változó	jó
48. Szehr Károly	dicsér.	változó	elégséges

Gazdasági ismétlő-iskola.

I. osztály.

	Viselet	Szorgalom	Előmenetel
49. Árvai József	dicsér.	változó	jeles
50. Dritomszki István	jó	változó	elégséges
51. Habenik József	Kimaradt	1908. okt. 27-én	
52. Jakab István	dicsér.	változó	jeles
53. Máté Ferenc	Kimaradt	1908. okt. 31-én	
54. Müller Ferenc	Kimaradt	1909. márc. 31-én	
55. Novák János	Kimaradt	1909. márc. 30-án	
56. Paskuti Hamilkar	Kimaradt	1909. ápril 30-án	
57. Robicsek Ignác	Kimaradt	1909. márc. 30-án	
58. Steinfelsner Károly	Kimaradt	1908. okt. 20-án	
59. Tancsár Béla	Kimaradt	1908. nov. 30-án	
60. Vasváry Károly	Kimaradt	1909. febr. 20-án	

II. osztály.

61. Czvach Gyula	Kimaradt	1909. febr. 25-én	
62. Takáts Gyula	dicsér.	változó	jeles
63. Vasváry Béla	Kimaradt	1908. dec. 1-én	

Magántanulók.

4834. Andor Mária, I. oszt. tanuló, róm. kath., kitünő
3835. Bathó István, I. oszt. tanuló, róm. kath., elégtelen.
0836. Fischer István, I. oszt. tanuló, róm. kath., kitünő.
7837. László Irma, I. oszt. tanuló, róm. kath., kitünő.
8838. Révay József báró, I. oszt. tanuló, róm. kath., kitünő.
2839. Vértesi Weisz László, I. oszt. tanuló, róm. kath., kitünő.
0770. László Irma, II. oszt. tanuló, róm. kath., kitünő.
1771. Végh Miklós, II. oszt. tanuló, róm. kath., jeles.
3772. Vértesi Weisz László, II. oszt. tanuló, róm. kath. jeles.
3773. László Kálmán, IV. oszt. tanuló, róm. kath., kitünő.
4774. Révay István báró, IV. oszt. tanuló, róm. kath., kitünő.
3775. Révay János báró, IV. oszt. tanuló, róm. kath., kitünő.

A gyakorló-iskolai tanulókra vonatkozó fontosabb statisztikai adatok.

1. Létszámra nézve.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Gazd. ism.		összesen
							I.	II.	
Beiratkozott az év elején . . .	8	10	11	10	5	4	8	2	58
Beiratkozott év közben . . .	—	—	—	—	—	—	4	1	5
Kimaradt	1	—	—	—	—	—	9	2	12
Vizsgálatot tett az év végén .	7	10	11	10	5	4	3	1	51

2. Korra nézve.

1902-ben született	7	—	—	—	—	—	—	—	7
1901-ben »	1	9	—	—	—	—	—	—	10
1900-ban »	—	1	11	1	—	—	—	—	13
1899-ben »	—	—	—	7	—	—	—	—	7
1898-ban »	—	—	—	2	2	—	1	—	5
1897-ben »	—	—	—	—	1	2	1	—	4
1896-ban »	—	—	—	—	2	2	4	1	9
1895-ben »	—	—	—	—	—	—	4	2	6
1894-ben »	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Összesen .	8	10	11	10	5	4	12	3	63

3. Vallásra nézve.

Római katolikus	7	8	7	3	5	4	3	3	45
Evangelikus református	—	2	3	4	—	—	1	—	10
Ágostai evangelikus	1	—	1	3	—	—	2	—	7
Görög katolikus	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Összesen .	8	10	11	10	5	4	12	3	63

4. Anyanyelvre nézve.

Magyar	6	10	11	9	4	3	12	3	58
Német	2	—	—	1	—	1	—	—	4
Tót	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Összesen .	8	10	11	10	5	4	12	3	63

5. Illetőségre nézve.

Budapesti (helybeli)	6	8	11	8	4	3	11	3	54
Más községbeli	2	2	—	2	1	1	1	—	9
Külföldi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen .	8	10	11	10	5	4	12	3	63

6. A szülők polgári állására nézve.

Tanító, tanár	4	1	3	3	—	—	—	—	11
Iparos, kereskedő	—	—	1	2	—	2	5	1	11
Állami vagy községi tisztviselő	1	6	3	2	—	—	—	—	12
Más értelmiség	2	2	3	3	—	—	1	—	11
Szolga, napszámos	1	1	1	—	5	2	6	2	18
Összesen .	8	10	11	10	5	4	12	3	63

7. Viseletre nézve.*	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Gazd. ism.		összesen
							I.	II.	
Dicséretes	7	10	11	8	5	4	2	1	48
Jó	—	—	—	2	—	—	1	—	3
Tűrhető	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	7	10	11	10	5	4	3	1	51

8. Szorgalomra nézve.

Dicséretes	5	5	3	4	—	2	—	—	19
Változó	2	5	8	6	5	2	3	1	32
Hanyag	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	7	10	11	10	5	4	3	1	51

9. Előmenetelre nézve.

Kitünő	4	4	2	2	—	—	—	—	12
Jeles	2	5	3	8	—	2	2	1	23
Jó	1	1	6	—	3	1	—	—	12
Elégséges	—	—	—	—	2	1	1	—	4
Elégtelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	7	10	11	10	5	4	3	1	51

10. Beszéd szerint.

Tisztán beszélt	7	10	10	10	5	4	3	1	50
Dadogó	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Selypítő	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Összesen	7	10	11	10	5	4	3	1	51

* Az iskolai év végén felvett adatok.

IX. Értesítés.

A tanítóképző-intézet *első évfolyamába* oly ép testű tanulók vétetnek fel, akik 14-ik évöket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és annyi előképzettséget igazolnak, amennyit a felső népiskolának, a polgári iskola, gimnázium és reáliskola alsó négy osztályának sikeres elvégzése nyújt.

E követelmények igazolása szabályszerű iskolai bizonyítvánnyal, vagy *kivételképpen* a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélye mellett leteendő *felvételi vizsgálat*tal történik.

A felvétel a következő iskolai évre mindenkor a megelőző iskolai év végeztével történik.

A felvételre vonatkozólag a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által kiadott »Hivatalos Közlöny«-ben és a »Néptanítók Lapja«-ban május 1-ig pályázati hirdetés tételük közzé, melynek *lejárat határideje: május 31-ik napja.*

A pályázati kérvényekhez a következő okmányok csatolandók ; 1. születési bizonyítvány ; 2. a megkivántató előképzettségről szóló iskolai bizonyítvány a *megelőző iskolai évről*, esetleg az utolsó évi tanulmányokról szóló igazolvány, illetőleg évharmadi értesítő ; 3. tisztiorvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról, tehát testi-lelki épségéről ; 4. hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, a családfő polgári állásának feltüntetésével ; 5. hiteles családi kimutatás.

A felvétel e pályázati kérvények alapján történik. A kérvények az intézet igazgatóságánál nyújtandók be. (Budapest, I. ker., Győri-út 15. sz. a.)

Magasabb évfolyamba rendszerint csak azok vétetnek fel, kik a megelőző évfolyamot ugyanezen intézetben mint rendes tanulók sikeresen elvégezték.

A *III. évfolyamba* felvehető, akik a polgári vagy középiskola hat osztályát végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam különbözőzeti tárgyaiból vizsgálatot tesznek. E vizsgálat díjtalan.

Évközben csak kivételesen történhetik átlépés *más tanítóképzőből*. Ily esetben az elbocsátó intézet igazgatójának hivatalos bizonyítványa is megkivántatik.

Az állami tanítóképző-intézetnek csupán rendes tanulói vannak.

Az intézet négy évfolyamú ; a négyéves tanfolyam sikeres elvégzése után a tanulók a tanítói oklevél elnyerése végett *tanítóképesítő vizsgálatra* bocsáttatnak.

A tanulók tandíjat nem fizetnek; azonban köteleztetnek a következő illetékek befizetésére: Betegápolási díj 2 K. és kirándulási díj fejenként 1 K.

A tanítóképző mellett a szülői házat pótló nevelői céllal internátus (bentlakás és köztartás) van szerevezve, melyben a növendékek lakást, ételmezést, mosást és szükség esetén gyógykezelést nyernek.

Az internátusba való felvétel ösztöndíj jellegével bír: ez ösztöndíjat a vallás- és közoktatásügyi miniszter adományozza.

Az ez iránt való kérelmek a *felvételi kérvénybe* foglalandók s így szintén az igazgatóság útján terjesztetnek fel.

Az ösztöndíjak háromfélék:

1. az egész köztartás, mely az intézet internátusában való egészen ingyenes, teljes ellátásból áll;

2. a fél-köztartás, melynek élvezői az internátusban szintén teljes ellátást kapnak ugyan, de a költségvetésileg egy növendékre megállapított ételmezési költségnek *felét* (ez idő szerint *évi 165 koronát*) félévi előleges részletekben tartoznak az intézet pénztárába befizetni;

3. évenként 150 korona készpénz.

Kivételesen, külön miniszteri engedéllyel évenként 1—2 növendéknek megengedtetik, hogy mint az egész ellátást fizető ösztöndíj nélküli növendékek az internátusban elhelyeztessenek.

Az évenként üresedésbe jövő fentebb említett ösztöndíjak minőségéről és mennyiségéről a már fentebb említett pályázati hirdetés nyújt időről-időre részletes felvilágosítást.

A tanítóképző-intézetek részére a 45.781. szám alatt miniszteri rendelettel kiadott rendtartási szabályzat 4. §-a alapján meg van engedve, hogy magánúton készülő tanulók, főképpen a tanítói képesítés megszerzésének céljából, a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedelmével a rendes tanulóktól elkülönítetten osztályvizsgálatokat telessenek.

Az ezen vizsgálatokra való jelentkezés föltételeit illetőleg mihez tartás végett tájékozást nyújt a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter úrnak 1900. évi 45.781. számú magas rendeletével kiadott elemi népiskolai *tanítóképesítő vizsgálati szabályzat* (kapható Budapest, I. ker., Vár, Magyar. Kir. Tudomány-Egyetemi Nyomda).

Ezen vizsgálatoknál irányadóul szolgál a *magyar kir. állami tanítóképző-intézetek tanterve* (kapható ugyanott).

Az igazgatóság.

